

ChristenUnie

Discussienota; tweede, herziene druk

Recht doen

Voor een betere aanpak van misstanden in de prostitutie

1. Inleiding

Kort na het verschijnen van de discussienota "Recht doen. Voor een betere aanpak van misstanden in de prostitutie", bracht de VNG het nieuwe hoofdstuk betreffende de "regulering prostitutie, seksbranche en aanverwante onderwerpen" uit van de Model-APV. Daarmee biedt de VNG gemeenten een handvat voor het verbeteren van een gemeentelijk vergunningenstelsel voor seksbedrijven. Mede gelet op het feit dat in het "Voorstel van het college inzake Kadernota Prostitutiebeleid 2015 – 2018" het college aangeeft bij de wijziging van het prostitutiehoofdstuk in de APV aansluiting te zoeken bij de model-APV van de VNG, heeft de ChristenUnie/SGP-fractie geïnspireerd door de model-APV een aantal verbeteringen in haar discussienota doorgevoerd. Kortom, voor u ligt zogezegd een tweede herziene druk.

De Haagse ChristenUnie/SGP-fractie streeft naar een stad zonder mensenhandel, uitbuiting en (gedwongen) (raam)prostitutie.² Elk mens is waardevol en mag nooit gereduceerd worden tot koopwaar. Daarom strijden wij tegen dit onrecht en kijken we niet weg. In het afgelopen decennium is duidelijk gebleken dat de legalisering van de prostitutie geen verbetering van de positie van de vrouwen in de prostitutiestraten heeft opgeleverd. Integendeel, het werkt meer mensenhandel en criminaliteit in de hand.³ Bovendien is die criminaliteit in de vorm van overlast en een neergang van de leefbaarheid zicht- en voelbaar voor omwonenden. De gemeente Rotterdam nam daarom ruim drie decennia geleden wijselijk het besluit de raamprostitutie niet langer toe te staan. Wat ons betreft gaan de ramen in de verschillende straten in Den Haag ook dicht en komt er een einde aan de legale dekmantel voor uitbuiting en mensenhandel. Helaas is hier geen meerderheid in de gemeenteraad voor te vinden.

Mannen aangehouden voor uitbuiten
prostituees in Den Haag; panden
Geleenstraat dicht

En dus blijft de (raam)prostitutie in Den Haag voorlopig nog wel bestaan. Elke persoon die - na verwerking van de door het Haagse stadsbestuur toegezegde verhoging van de minimumleeftijd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) - ouder is dan eenentwintig jaar mag seksuele diensten tegen betaling verlenen, mits dat vrijwillig en legaal plaatsvindt. Er is echter ook sprake van gedwongen prostitutie en mensenhandel, ook in onze internationale stad van vrede en recht. Vrouwen

¹ RIS 283710

² Zoals onder andere verwoord in het Verkiezingsprogramma 2014-2018 en het manifest 'aanpak van uitbuiting, mensenhandel en criminaliteit'. Zie <http://denhaag.christenunie-sgp.nl/downloads>

³ S. Verduijn: 'Prostitutie is echt geen normaal vak', *Trouw*, 30-4-2011.

en mannen worden tegen hun wil uitgebuit bij of gedwongen tot het aanbieden van seksuele diensten. De meeste meldingen van mensenhandel in ons land zijn gerelateerd aan de prostitutiebranche.⁴ Daarbij komt dat mensenhandel zich in het verborgene afspeelt en slachtoffers lang niet altijd melding maken van uitbuiting. Signalen van uitbuiting worden door de betrokken handhavers of hulpverleners ook niet altijd opgemerkt. Maar als deze signalen eenmaal bekend zijn, is het van belang dat de burgemeester (maximaal) gebruik maakt van zijn bevoegdheid om in te grijpen. De Algemene wet bestuursrecht maakt het immers mogelijk om grondig gemotiveerd en gesteund door de aanwijzingen vroegtijdig in te grijpen. In relatie tot prostitutie heeft de gemeente Utrecht bijvoorbeeld bewezen dat het bestuursrecht de nodige ruimte biedt; Utrecht werd door de bestuursrechter in het gelijk gesteld.

Een groot deel van de slachtoffers komt oorspronkelijk van buiten Nederland, niet zelden uit een samenleving waar politie en justitie eerder gewantrouwd worden dan vertrouwd. Met andere woorden, het probleem van mensenhandel en gedwongen prostitutie is waarschijnlijk nog groter dan wat we uit de registratie van meldingen kunnen opmaken. In de Criminaliteitsbeeldanalyse Seksuele uitbuiting 2012 van de politie is er sprake van dat 55% van de prostituees slachtoffer van seksuele uitbuiting is.⁵ Een beter prostitutiebeleid is dus hard nodig.

Doel discussienota

Gelet op de verhoudingen in de Haagse gemeenteraad en de lokaal beschikbare financiën voor prostitutiebeleid en het Oude Centrum en gelet op de mogelijkheden die de landelijke wet- en regelgeving biedt, doet de ChristenUnie/SGP in deze discussienota concrete aanbevelingen voor een beter Haagse prostitutiebeleid. Deze discussienota geeft daarmee invulling aan, maar biedt ook een aanvulling op de door het college gepresenteerde Kadernota Prostitutiebeleid 2015-2018 op 30 juni jl.

Leeswijzer

Deze discussienota kent de volgende opbouw. Na een samenvatting volgt een schets van de prostitutieproblematiek en een analyse van de APV. Vervolgens worden concrete verbeteringen in de APV voorgesteld. Daarna volgen voorstellen voor een beter flankerend beleid met onder andere verkeerskundige maatregelen. Ten slotte doet de ChristenUnie/SGP-fractie handreikingen voor een betere hulpverlening, re-integratie van ex-prostituees en samenwerking met gemeenschappen en organisaties. En als bijlagen zijn de door de ChristenUnie/SGP-fractie begin juni gestelde en beantwoorde schriftelijke vragen over prostitutie, gesteld op 30-6-2015, en een door Pieter Grinwis geschreven opinieartikel voor AD Den Haag opgenomen.

⁴ Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen Mensenhandel in en uit beeld II. Update cijfers mogelijke slachtoffers 2009–2013, p. 10.

⁵ Criminaliteitsbeeldanalyse Seksuele Uitbuiting, Politie, 2012, p. 40.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
Doel discussienota.....	2
Leeswijzer	2
2. Samenvatting	5
Algemeen Plaatselijke Verordening.....	5
Flankerend beleid	6
Hulpverlening, re-integratie en samenwerking	6
3. Prostitutie en mensenhandel in Den Haag	8
4. Analyse huidige APV	10
5. Voorstellen voor aanscherpen en verbeteren van de APV	12
5.1 Registratieplicht prostituee	12
5.2 Vaker ‘one strike you’re out’	14
5.3 Vergunningplicht uitbreiden	15
5.4 Expliciteren aanwijzingen mensenhandel als weigeringsgrond	15
5.5 Gedragseisen exploitant en beheerder	16
5.6 Bedrijfsplan	17
5.7 Sluitingstijden.....	19
5.8 Intrekkingsgronden	20
5.9 Minimale verhuurperiode en gebruik werkruimte	20
5.10 Vergunning	21
5.11 Verantwoordelijkheden exploitant, beheerder en pandeigenaar.....	21
5.12 Minimumleeftijd prostituant	24
5.13 Aanpassing vergunningen	24
6. Flankerend beleid	25
6.1 Eén toegang tot de Doubletstraat en Geleenstraat sluiten	25
6.2 Bordjes huisregels	25
6.3 Drugsoverlast en drugshandel	25
6.4 Verkeersproblematiek.....	26

Parkeren	26
Tijdige bebording Ammunitiehaven	26
Benutten parkeergarage Veerkaden	26
Pollers	26
Geen taxistandplaats meer	27
7. Hulpverlening, re-integratie en samenwerking	28
7.1 Preventie.....	28
Samenwerking met scholen.....	29
7.2 Nazorg	29
7.3 Re-integratie	30
Schuldhelpverlening	30
Sociaal ondernemerschap	30
Huisvesting	31
7.4 Samenwerking migrantengemeenschappen	31
Schijnhuwelijken	31
7.5 Vertrouwen	31
7.6 Verborgten groepen.....	31
Bijlagen	33
Bijlage 1	34
Bijlage 2	36

2. Samenvatting

In deze nota doet de ChristenUnie/SGP voorstellen ter verbetering van het Haagse prostitutiebeleid. Al deze voorstellen zijn haalbaar binnen de landelijke wet- en regelgeving. Het gaat om verbeteringen in de APV, waarbij goed gekeken is naar de nieuwe Model-APV van de VNG en APV's van andere steden. De Kadernota Prostitutiebeleid 2015-2018 van het Haagse college is inmiddels gepresenteerd.⁶ De voorstellen in deze nota zijn te beschouwen als een invulling van, maar ook als een aanvulling op de nota van het Haagse stadsbestuur.

De ChristenUnie/SGP-fractie doet voorstellen voor verbetering van de APV; flankerend beleid, waaronder verkeersproblematiek; en hulpverlening.

Algemene Plaatselijke Verordening

Allereerst een aantal wijzigingsvoorstellen voor de APV met als doel om misstanden in de (gedwongen) raamprostitutie beter aan te pakken. De tekstvoorstellen waarnaar verwezen wordt, staan opgenomen in de hoofdtekst.

Prostituee⁷

- Een betere registratie voor prostituees bij de GGD en in het BRP met als doel risico's te beperken (tekstvoorstel 1).

Exploitant/eigenaar pand/prostituut:

- Voortaan geldt bij ernstige gevallen vaker een 'one strike you're out' voor seksbedrijven (tekstvoorstel 2);
- De vergunningplicht voor exploitanten wordt uitgebreid: voortaan zijn ook Kamer van Koophandel- en belastinggegevens nodig (tekstvoorstel 3);
- In de weigeringsgronden met betrekking tot de exploitanten wordt voortaan 'aanwijzingen van mensenhandel' expliciet genoemd (tekstvoorstel 4);
- Gedragseisen exploitant/beheerder worden aangescherpt: bij het verkrijgen van een vergunning mag er de laatste 5 jaar, in plaats van de huidige 2 jaar, geen overtreding zijn begaan (tekstvoorstel 5);
- Indienen van een bedrijfsplan van de seksinrichting bij de aanvraag van een vergunning door exploitant met als doel om de positie van de prostituee te formuleren (tekstvoorstel 6);
- Kortere openingstijden (ramen) "prostitutiestraten" (tekstvoorstel 7, 8);
- In de intrekingsgronden wordt o.a. 'aanwijzingen van mensenhandel' expliciet genoemd en kan de vergunninghouder zelf zijn vergunning opzeggen (tekstvoorstel 9);

⁶ RIS 283710

⁷ In deze discussienota wordt met 'prostituee' zowel de vrouw, man als transgender bedoeld.

- Minimale verhuurperiode van 4 weken van een werkruimte voor een prostituee (tekstvoorstel 10);
- Onderzoeken van de mogelijkheid om de pandeigenaar bij constatering van misstanden mede verantwoordelijk te stellen (tekstvoorstel 12, 13, 14 en 15);
- Onderzoeken van de mogelijkheid om een minimumleeftijd voor prostituanten in te stellen;
- Horecazaken als darkrooms, etc. moeten voortaan seksuele activiteiten benoemen in hun vergunningsaanvraag met als doel illegale praktijken te voorkomen (tekstvoorstel 16).

Gemeente

- De gemeente wordt voortaan verplicht een aantal gegevens op de vergunning te melden, zoals het vergunningsnummer (tekstvoorstel 11).

Flankerend beleid

- Eén toegang tot de Doubletstraat en Geleenstraat afsluiten;
- Bordjes met huisregels bij prostitutiestraten ophangen;
- Drugsoverlast in gehele noodgebied Oude Centrum aanpakken.

Verkeersproblematiek

- Maximale parkeerduur van 30 minuten voor bezoekers in een straal van 500 meter rond Doublet- en Geleenstraat en parkeren op straat voor bezoekers rondom prostitutiestraten duurder maken;
- Tijdige bebording parkeergarages vanaf Ammunitiehaven;
- Benuttingsgraad parkeerders verhogen in parkeergarage Veerkaden;
- In verband met leefbaarheid en verkeersveiligheid Dunne Bierkade d.m.v. pollers afsluiten voor doorgaand verkeer naar Doubletstraat;
- Geen taxistandplaats meer in de Paviljoensgracht.

Hulpverlening, re-integratie en samenwerking

Preventie

- Voorlichting op scholen over loverboys/pooierboys en –girls;
- Samenwerking met scholen om weerbaarheid te vergroten;
- Verplichte voorlichting door GGD over werkzaamheden, rechten en risico's aan prostituees en exploitant.

Nazorg

- Tussentraject vanuit hulporganisaties waarop het daadwerkelijke uitstapproces aansluit, voor prostituees voor wie de stap om meteen uit te stappen te groot is;
- Zorgtraject afstemmen met gemeente waar de vrouw woont.

Re-integratie

- Eén aanspreekpunt sociale dienst voor specifiek deze doelgroep;
- Couance bij aanvraag uitkering via Participatiewet;
- Snelle en goede schuldhulpverlening voor prostituees die uitstappen;
- In samenwerking met sociaal ondernemers op zoek naar werk;
- Scholing voor ex-prostituees die dit niet hebben gehad;
- Urgentieverklaring voor deze doelgroep inzake huisvesting.

Samenwerking migrantengemeenschappen

- In overleg met vertegenwoordigende migrantenorganisaties;
- Meer onderzoek naar schijnhuwelijken.

Vertrouwen

- Mogelijkheid onderzoeken of er een gebiedsverbod voor pooiers kan komen;
- Vertrouwenspersoon voor prostituee aanstellen voor contact en hulp na registratie.

Verborgten groepen

- Opstellen agenda verborgen groepen.

3. Prostitutie en mensenhandel in Den Haag

De prostitutiesector in Den Haag is na de legalisering en regulering in 2000 meer uit de anonimiteit getreden. Door de verplichte inschrijving bij de Kamer van Koophandel, de vergunningaanvragen, het geprezen werkadvies en controles lijkt het legale circuit sindsdien administratief beter op orde. Maar de werkelijkheid is weerbarstiger. Regelmatig worden we nog opgeschrikt door nieuws over invallen en nieuwe slachtoffers van mensenhandel. Daarmee staat voor de ChristenUnie/SGP als een paal boven water dat er in de sector nog tal van misstanden zijn die tussen de mazen van de netten doorglippen. Ook het college sluit zich hier bij aan. In zijn recent gepresenteerde kadernota bevestigt het nog maar eens hoe de regulering niet heeft kunnen voorkomen dat de raamprostitutiestraten getekend worden door criminaliteit en onvrijwilligheid. In antwoord op schriftelijke vragen van de ChristenUnie/SGP-fractie blijkt dat er in de afgelopen 5 jaar 130 vrouwen zijn geweest die hebben verklaard gedwongen in de raamprostitutie te hebben gewerkt.

De regulering heeft daarmee vooral impact op de fysiek aanwezige seksbedrijven en inrichtingen. In deze discussienota ligt de focus vooral op de raamprostitutie. Deze zichtbare en te controleren sector lijkt mensenhandelaars helaas nog genoeg ruimte te bieden om goede zaken te doen en prostituees uit te buiten. Daarnaast zorgt de prostitutiebranche voor veel overlast en zou derhalve meer aangepakt moeten worden. Door de handhaving rondom de Doubletstraat verschuift bijvoorbeeld de drugsoverlast naar de portieken in de straten eromheen, zo geven de omwonenden aan. Een blik op de geschiedenis toont dat de weerstand uit de buurt niet nieuw is en de overlast eigenlijk altijd inherent verbonden was aan de prostitutiezones.

In 1911 wordt de raamprostitutie in Den Haag voor het eerst genoemd.⁸ De (raam)prostitutie ontwikkelde zich de jaren erna verder. Tot de jaren '70 van de vorige eeuw waren er geen noemenswaardige ontwikkelingen, maar vanaf dan treden er in de daaropvolgende drie decennia veel veranderingen op – al dan niet van bovenaf opgelegd. Zo kwam er in de jaren '80 de tippelzone aan de Waldorpstraat. Ook werd in de jaren '80 de hulpverlening steeds belangrijker. Waar dit eerst nog bij de politie was ondergebracht, wordt in deze jaren een aparte stichting opgericht om voortaan hulp te verlenen: SPP, het latere SHOP. Aan het eind van deze jaren wordt de tippelzone ingekort en een prostitutieplatform opgericht om misstanden te voorkomen in de toekomst.

Uiteindelijk gaat de gemeente in 1995 over tot een gedoogbeleid en worden in datzelfde jaar de raamstraten uitgeroepen tot noodgebied. Camera's worden aangebracht om overlast tegen te gaan, maar het mag niet baten. Dat resulteert uiteindelijk in het sluiten van de Poeldijksestraat. Een straat

⁸ Tweede Kamerlid de heer Helsdingen op 2 maart 1911 tijdens Kamerdebat: "(...) maar wanneer men komt op het Zieke of op het Huygenspark, dan ziet men bijna huis aan huis, dat daar prostituees wonen. De heer Tydeman vraagt: hoe kan men dat zien? Daar behoeft men geen moeite voor te doen, omdat de prostituees voor de ramen zitten en hen, die er geen erg in hebben, er wel op attent maken, welke gelegenheid daar is." (*Verslag der handelingen van de Staten-Generaal 1910-1911. Handelingen II. Pagina's 1569-1581 (debat 1 en 2 maart 1911)*)

die qua overlast(gevers) dan in direct verband staat met de Doubletstraat. De gemeente laat laatstgenoemde prostitutiestraat echter bestaan onder het mom van concentratiebeleid.

Na de millenniumwisseling verandert er veel. Niet alleen het sluiten van de Poeldijksestraat, maar ook de invoering van het vergunningenstelsel zorgt voor een zekere regulering, extra controle en handhaving en meer aandacht voor de positie van de prostituee. Ook wordt de tippelzone gesloten. De APV verandert in al die jaren mee. Een belangrijke ontwikkeling in de laatste jaren is dat gedwongen prostitutie steeds meer zichtbaar is geworden.⁹ Daarnaast is mensenhandel ook meer aan de orde van de dag. Recent bracht de Nationaal Rapporteur Mensenhandel nog een update uit met daarin de cijfers over 2010-2014.¹⁰ Hieruit bleek dat het aantal meldingen en slachtoffers gestegen is. De recente invallen in de Geleenstraat zijn hier een pijnlijke illustratie van.¹¹

Mensenhandel is een groot kwaad in onze samenleving. Een samenwerking tussen lokale, nationale en internationale overheden zorgt voor een samenhangende aanpak. Dat levert elk jaar verschillende resultaten op die worden bijgehouden door de Nationaal Rapporteur Mensenhandel Corinne Dettmeijer. De laatste update verscheen in juni 2015 met daarin de belangrijkste kerngegevens op een rij:¹²

- het aantal keer dat gebruik werd gemaakt van bedenktijd, een periode van drie maanden voor de prostituee om los te raken van haar mensenhandelaar, daalde van 258 naar 174 aanvragen,
- het aantal keer dat tijdelijk verblijfsrecht werd aangevraagd, nam af van 406 naar 251 aanvragen,
- het aantal verleningen van verblijfsrecht daalde van 392 naar 241 keer,
- één op de tien verleningen was voor een minderjarig meisje,
- de meeste minderjarigen kwamen uit een Afrikaans land
- het aantal slachtoffers uit Afrika nam af, maar het aantal uit Midden- en Oost-Europa nam juist toe,
- het aantal meldingen van slachtoffers uit de Filippijnen die gebruik maakten van het tijdelijk verblijfsrecht steeg in 2014 met ruim 20% naar 28,2%,
- de IND gaat onderzoek doen naar de sectoren waarin mensenhandel plaatsvindt,
- het aantal signaleringen van mensenhandel door Dienst Terugkeer & Vertrek nam af van 45 naar 11 gevallen.

⁹ Door de vergrote zichtbaarheid is het iets gemakkelijker geworden om schattingen te maken, maar ze blijven onnauwkeurig. Het rapport Schone Schijn van de Dienst Nationale Recherche maakte op basis van gesprekken met controleurs van de raamprostitutie een schatting van 50-90%.

¹⁰ Mensenhandel in en uit beeld, Update cijfers vreemdelingrechtelijke bescherming slachtoffers mensenhandel 2010-2014.

¹¹ <http://www.omroepwest.nl/nieuws/02-06-2015/mannen-aangehouden-voor-uitbuiten-prostituees-den-haag-panden-geleenstraat-dicht>

¹² Mensenhandel in en uit beeld: Update cijfers vreemdelingrechtelijke bescherming slachtoffers mensenhandel 2010-2014, Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen kinderen, Corinne Dettmeijer, 2015, p.3-4.

4. Analyse huidige Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

In 2013 is hoofdstuk 3 (Seksinrichtingen, escortbedrijven en straatprostitutie) in de APV voor het laatst aangepast. De aanscherpingen en voorstellen vanuit de Haagse ChristenUnie/SGP-fractie zijn aanpassingen van deze versie die anno nu – medio juli 2015 - van kracht is.

De APV is sinds de legalisering van prostitutie en het opheffen van het bordeelverbod (in 2000) strenger geworden. De aanscherpingen in de afgelopen jaren betroffen kleinere restricties in het prostitutiebeleid, zoals kortere vergunningsperioden voor exploitanten of verkorte openingstijden. Daarnaast zijn er in Den Haag in de afgelopen 15 jaar verdergaande maatregelen getroffen, zoals de al aangehaalde opheffing van de tippelzone, hoewel dit niet bij wet verboden is.

Om de huidige APV te begrijpen, moet men terug in de tijd naar het jaar 2000, toen het bordeelverbod werd opgeheven. Met het legaliseren van prostitutie stelde het toenmalige kabinet (Paars II) zich een aantal doelen:

- reguleren vrijwillige prostitutie en onderscheid met onvrijwillige prostitutie;
- de positie van prostituees beschermen;
- mensenhandel en bijbehorende criminaliteit bestrijden;
- prostitutie met minderjarigen tegengaan.

Het antwoord op de 'hoe-vraag' was in feite samen te vatten in het woord 'administratie'. Door een vergunningstelsel te creëren voor exploitanten en prostituees moest de prostitutiebranche voortaan gereguleerd worden en in het zicht van de belastingdienst en overheid komen. Dat reguleren ging vervolgens gepaard met een grotere inzet op handhaving. In onder andere Eindhoven werd een directe relatie gezien met een daling van het aantal seksbedrijven en seksinrichtingen. Naast die daling was aan de andere kant de toename van prostitutie via online kanalen waar te nemen.¹³

Deze nota is kort na de recente arrestaties in Hongarije en invallen in de Geleenstraat geschreven.¹⁴ Van 'slechts' vier vrouwen is bekend dat zij slachtoffer zijn van mensenhandel. Normaliter zijn de aantallen groter en terecht wordt op dit moment dan ook onderzocht of dit hier ook het geval is. Het gegeven dat ten minste één van de dames al drie jaar gedwongen werkte, zegt tevens iets over de aangiftebereidheid: intimidatie blijkt een moeilijk weg te nemen drempel.

De vraag die daarbij ook rijst is of de APV wel toereikend is. Nog altijd is één van de twee gebieden waar raamprostitutie plaatsvindt een noodgebied (Oude Centrum) en zijn bewoners(verenigingen) ondubbelzinnig duidelijk over de relatie tussen de Doubletstraat en de overlast in de buurt. Ook de

¹³ De prostitutiebranche: van normalisering naar strikte regulering, Koopmans, 2011. p.42

¹⁴ <http://www.omroepwest.nl/nieuws/02-06-2015/mannen-aangehouden-voor-uitbuiten-prostituees-den-haag-panden-geleenstraat-dicht> In reactie hierop heeft de ChristenUnie/SGP-fractie schriftelijke vragen gesteld (zie bijlage 2) en een opinieartikel in het Algemeen Dagblad geschreven (zie bijlage 1)

VNG vond dat hoofdstuk betreffende de prostitutie van de Model-APV aan verbetering toe was. Mede daarom heeft een commissie aan een nieuwe Model-APV gewerkt, die onlangs is gepubliceerd.

De maatregelen die betrekking hebben op de APV kunnen wat de ChristenUnie/SGP betreft ingevoegd worden in de aan te passen APV en gelden daarmee vanaf de invoeringsdatum van deze vernieuwde APV.

5. Voorstellen voor aanscherping en verbetering APV

5.1 Registratieplicht prostituee

Om de risico's voor prostituees te beperken, wordt op twee wijzen een registratieplicht voor prostituees ingevoerd. Enerzijds komt er een registratieplicht naar Utrechts voorbeeld.¹⁵ Ondanks dat de regeling nog niet landelijk bij wet geregeld is, heeft Utrecht de plicht in de APV behouden. Het Haags college stelt dat alleen bij een formele basis in de landelijke wetgeving registratie verplichten mogelijk is. Utrecht toont het tegendeel aan.

De registratie vindt plaats bij de GGD, waar een uitgebreid intakegesprek plaatsvindt met zowel een GGD-hulpverlener als een zedenrechercheur. Hier wordt ook een onafhankelijke vertrouwenspersoon voorgesteld. Zo wordt er vroegtijdig contact gelegd met prostituees, kan er ingegrepen worden bij signalen van mensenhandel en wordt de prostituee voorgelicht over de risico's, gezondheidszorg en hulpverlening. We beseffen terdege dat veel prostituees uit landen komen waar men de autoriteiten liever schuwt. Juist daarom is het eerste contact met o.a. een vertrouwenspersoon van groot belang.

Naast de registratie bij de GGD wordt voorgesteld prostituees te registreren in de BRP indien zij als prostituee aan het werk willen.¹⁶ De veiligheid van de prostituee, toekomstige klanten en een lijst van incidenten die door registratie genotuleerd kunnen worden, kunnen op deze manier overgedragen worden indien de prostituee verhuist, dan wel elders gaat werken. Immers, de BRP is vanaf 2017 een landelijke database. Anders dan in Utrecht is de registratie geen 24 maanden, maar 12 maanden geldig. Ten slotte is alvast geanticipeerd op de verhoging van de minimumleeftijd voor de prostituee naar 21 jaar.

APV-situatie nu:

Momenteel is er geen artikel in de Algemene Plaatselijke Verordening van Den Haag die de prostituee verplicht tot registratie bij de GGD en/of in het BRP.

Tekstvoorstel 1: Artikel 3.X Registratieplicht raamprostituees

1. Het is verboden voor een persoon om zonder registratie door het bevoegd bestuursorgaan als prostituee werkzaam te zijn in een raamprostitutiebedrijf.

¹⁵ Algemene Plaatselijke Verordening, artikel 3:16 Registratieplicht raamprostituees, 30-12-2010

¹⁶ De gemeente kondigde in 2013 aan te onderzoeken of er een registratieplicht van prostituees in de toenmalige GBA (nu BRP) kan worden opgenomen in de APV. In de Kadernota van wethouder Klein is de raad hier niet over geïnformeerd. Als ChristenUnie/SGP zien wij absoluut de noodzaak om deze plicht op te nemen. Het resulteert in het sneller opvangen van signalen over mensenhandel. Bij een inval van de politie in de Doubletstraat in 2013 konden slechts 8 van de 54 mogelijke slachtoffers van mensenhandel aangeven waar ze stonden ingeschreven. Niet alleen wordt het zo onmogelijk om thuiscontroles te doen, er ontstaat zo bovendien de indruk dat vrouwen in onwettelijk hoge aantallen samen moeten wonen. Tevens kunnen zij zo geen aanspraak maken op een zorgverzekering en andere rechten/hulpverlening.

2. De aanvraag tot registratie dient:

- a. door de prostituee persoonlijk te worden gedaan ten overstaan van een daartoe door het bevoegd bestuursorgaan gemandateerd ambtenaar;
- b. te geschieden door middel van een door het bevoegd bestuursorgaan vastgesteld formulier en dient van de benodigde bijlagen te zijn voorzien.

3. De registratie wordt geweigerd indien:

- a. de prostituee nog niet de leeftijd van eenentwintig jaar heeft bereikt;
- b. de prostituee niet voldoet aan de relevante bepalingen, gesteld bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000 of de Wet Arbeid Vreemdelingen;
- c. de prostituee niet in de basisregistratie personen is opgenomen.

4. Het bevoegd bestuursorgaan registreert de prostituee binnen twee weken nadat de aanvraag is ontvangen, te verdagen met maximaal twee weken.

5. De registratie heeft een duur van twaalf maanden met optie tot verlenging, nadat de controlemomenten uit deze paragraaf van toepassing op deze registratie wederom uitgevoerd zijn.

6. De burgemeester verwijdert de prostituee uit de registratie:

- a. indien de prostituee hier zelf om verzoekt;
- b. na afloop van de duur van de registratie, als bedoeld in het vijfde lid;
- c. indien de prostituee ter verkrijging van de registratie onjuiste dan wel onvolledige gegevens heeft verstrekt;
- d. indien op grond van een verandering van de omstandigheden of inzichten opgetreden na het registreren van de prostituee moet worden aangenomen dat verwijdering uit de registratie wordt gevorderd door het belang of de belangen ter bescherming waarvan de registratie is vereist.

7. De prostituee ontvangt een bewijs van registratie.

Drie mannen zijn dinsdag in Hongarije aangehouden, omdat zij vrouwen zouden hebben uitgebuit in de rosse buurten van Den Haag. Voor de vader en zoon van 52 en 37 en een man van 28 jaar was een Europees arrestatiebevel uitgegeven.

5.2 Vaker 'one strike you're out'

Wanneer een ernstige overtreding, zoals uitbuiting, bij een exploitant geconstateerd wordt, dan wordt zijn vergunning definitief ingetrokken en de werkruimten gesloten voor onbepaalde tijd. Het gesloten pand krijgt een nieuwe, door de gemeenteraad te bepalen bestemming. Anderzijds wordt voorkomen dat op dezelfde plek een nieuw seksbedrijf geopend wordt, doordat het college de mogelijkheden om uitbreiding van seksbedrijven te stoppen heeft onderzocht en bepaald dat er geen nieuwe vergunningen meer te geven zijn, tenzij er sprake is van verlenging. Het onderstreepte deel van het tekstvoorstel geeft de wijziging aan ten opzichte van de huidige APV-tekst

APV-situatie nu:

Op dit moment behoren tijdelijke sluitingen in de huidige APV tot de mogelijkheden bij geconstateerde misstanden.¹⁷ Bij algehele sluiting is nog geen clausule dat de vergunning wordt ingetrokken bij ernstige overtredingen. Het nieuwe voorstel voorziet hier wel in en is daarmee analoog aan het voorstel van de burgemeester van Den Haag betreffende het sluiten van massagesalons. Met *one strike you're out* is het niet mogelijk voor iemand die eerder een overtreding heeft begaan opnieuw een vergunning krijgen. Daartoe wordt artikel 3:7 gewijzigd.

Tekstvoorstel 2: Artikel 3:7 (Tijdelijke) sluiting

1. a. Met het oog op de in artikel 3:13, tweede lid, genoemde belangen of in geval van strijdigheid met de bepalingen in deze paragraaf kan het bevoegd bestuursorgaan van een afzonderlijke seksinrichting – al dan niet tijdelijk – de gedeeltelijke of algehele sluiting bevelen;
b. Bij bevel van algehele sluiting wordt de vergunning van de exploitant ingetrokken en krijgt het pand een nieuwe door de gemeenteraad te bepalen bestemming.
2. Het is een ieder verboden een overeenkomstig het eerste lid gesloten seksinrichting te bezoeken of als bezoeker daarin te verblijven.
3. Het is verboden voor de pandeigenaar, ex-exploitant of de ex-beheerder van een seksinrichting om bezoekers toe te laten of aldaar te laten verblijven gedurende de periode dat de inrichting overeenkomstig het eerste lid gesloten is.
- 4 Van het bevel tot sluiting wordt een afschrift aangebracht op of nabij de toegang of toegangen van de seksinrichting. Een ieder is verplicht dit toe te laten en het afschrift te laten hangen zolang de sluiting van kracht is.

Illegale prostitutie in massagesalons: one strike and you're out

¹⁷ Algemene Plaatselijke Verordening Den Haag, artikel 3:7 Tijdelijke afwijking sluitingstijden; (tijdelijke) sluiting, 10-3-2015

5.3 Vergunningplicht uitbreiden

Om te voorkomen dat malafide bedrijven zich gaan bezighouden met deze sector en om bij te dragen aan het streven alleen exploitanten en beheerders van onberispelijk gedrag te krijgen, volgen we de Model-APV zoals opgesteld door de VNG. Daarom dienen voortaan bij de vergunningaanvraag ook een KvK-uittreksel en een actuele verklaring betalingsgedrag nakoming fiscale verplichtingen, verstrekt door de Belastingdienst, bijgevoegd te worden. Omdat een door ons voorgesteld artikel ook een bedrijfsplan verplicht, wordt dit ook opgenomen in onderstaand tekstvoorstel, hetgeen ook geldt voor het opnemen van een melding van wijzigingen.

APV-situatie nu:

Momenteel wordt binnen de huidige APV geen informatie gevraagd over het bedrijf, anders dan wat voor soort seksinrichting het is. Van wijzigingen wordt geen melding gedaan, aangezien de toetsing jaarlijks is.

Tekstvoorstel 3: Artikel 3:4 Vergunningplicht seksinrichtingen en escortbedrijven

2. j. het nummer van inschrijving in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel;
k. een actuele verklaring betalingsgedrag nakoming fiscale verplichtingen, verstrekt door de Belastingdienst;
l. een bedrijfsplan conform het bepaalde bij artikel X.

6. De vergunninghouder meldt elke verandering waardoor zijn seksinrichting of escortbedrijf niet langer in overeenstemming is met de op grond van artikel 3:X (Vergunning) in de vergunning opgenomen gegevens, zo spoedig mogelijk aan het bevoegd bestuursorgaan.

5.4 Expliciteren aanwijzingen mensenhandel als weigeringsgrond

Als er signalen zijn van mensenhandel, dan wel gesteld kan worden dat de exploitant en/of beheerder personen te werk zal stellen die mogelijk slachtoffer zijn van mensenhandel, kan de vergunning worden geweigerd. Dit scenario speelt zich maar al te vaak af. Bij de recente arrestatie van Hongaarse mensenhandelaars verklaarde het college van Den Haag niet eerder te kunnen hebben ingrijpen, omdat het hebben van aanwijzingen nog niet voldoende was. Een andere toevoeging, coherent met het voorgaande tekstvoorstel, is de AW Rijksbelastingen.

APV-situatie nu:

Momenteel beschrijft de APV alleen weigeringsgronden op basis van de Wet arbeid vreemdelingen en Vreemdelingenwet.

Tekstvoorstel 4: Artikel 3:13 Weigeringsgronden

1. c. er aanwijzingen zijn dat in de seksinrichting of het escortbedrijf personen werkzaam (zullen) zijn in strijd met artikel 273f van het Wetboek van Strafrecht of artikel 69 van de Algemene wet

rijksbelastingen, of met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of de Vreemdelingenwet bepaalde;

d. er aanwijzingen zijn dat voor of bij het seksbedrijf personen tewerkgesteld zijn of zullen zijn die, als het prostituees betreft, nog niet de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt, slachtoffer zijn van mensenhandel of verblijven of werken in strijd met het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000.

5.5 Gedragseisen exploitant en beheerder

Indien een aanvraag voor een vergunning gedaan wordt ten behoeve van een nieuwe, dan wel bestaande seksinrichting, dienen exploitant en beheerder van onberispelijk gedrag te zijn. In deze criminaliteitsgevoelige sector is het van groot belang voor alle betrokken partijen dat de gemeente voorkomt onbedoeld een vergunning aan iemand te gunnen die van kwade wil is.

APV-situatie nu:

Momenteel dienen exploitant of beheerder slechts twee jaar geen exploitant of beheerder te zijn geweest van een seksinrichting of escortbedrijf waarvan de vergunning als bedoeld in artikel 3:4 is ingetrokken, tenzij aannemelijk is gemaakt dat hem terzake geen verwijt treft.

Tekstvoorstel 5: Artikel 3:5:5

5. De exploitant of beheerder is ten tijde van de vergunningsaanvraag in de afgelopen vijf jaar geen exploitant of beheerder geweest van een seksinrichting of escortbedrijf waarvan de vergunning als bedoeld in artikel 3:4 tijdelijk is ingetrokken, tenzij aannemelijk is gemaakt dat hem terzake geen verwijt treft.

Drie Hongaarse mannen aangehouden

Op dinsdag 2 juni 2015 zijn er in panden in de Geleenstraat en de Doubletstraat huiszoeken gedaan, waarbij misstanden zijn geconstateerd. De burgemeester Van Aartsen heeft per direct twee grote prostitutiepanden in de Geleenstraat gesloten. Vervolgens zijn er in Hongarije drie mannen aangehouden voor uitbuiting van vrouwen in Den Haag.

Van Aartsen: 'Het uitbuiten van mensen wordt niet getolereerd in deze stad. Misstanden in de prostitutie en mensenhandel worden in Den Haag daarom hard aangepakt, net als bij eerdere acties en onderzoeken is gebeurd.'

Het onderzoek begon vorig jaar met de aangifte van een Hongaarse vrouw . Zij zou drie jaar onder dwang in de prostitutie hebben gewerkt en nooit haar eigen verdiensten hebben mogen houden. Ze vertelde dat ze per dag 600 tot 700 euro moest verdienen.

De uitgebuite vrouwen werkten zeven dagen per week op de Doubletstraat en de Geleenstraat, dagelijks meer dan twaalf uur. Hoeveel vrouwen in totaal slachtoffer in deze zaak zijn, is nog niet duidelijk. 'Dat is nog onderwerp van onderzoek ', laat een woordvoerder van het Openbaar Ministerie weten.

5.6 Bedrijfsplan

Bij de vergunningsaanvraag en wanneer de exploitant in aanmerking wil komen voor verlenging van de vergunning dient een exploitant van een seksbedrijf een bedrijfsplan te kunnen overleggen aan de gemeente. Hierin dient onder andere te worden vermeld hoe de exploitant zorgt dat er geen uit de mensenhandel afkomstige prostituees of prostituees onder de minimale leeftijdsgrens van 21 jaar bij hem/haar werkzaam zijn, hoe de veiligheid van de prostituee gegarandeerd wordt, hoe de bescherming van klanten geregeld wordt en vooral dat prostituees zelfredzaam zijn. Ten aanzien van de zelfredzaamheid komt er naar Amsterdams voorbeeld een zelfredzaamheidsmatrix waarin ook een taaleis is opgenomen. Hierin wordt de APV van de gemeente Amsterdam gevolgd.¹⁸ Het OM heeft laten blijken dat nog makkelijk gesjoemeld kan worden in het Amsterdamse systeem, bijvoorbeeld met de taaleis. Om niet de verantwoordelijkheid meteen weg te halen bij de exploitant – deze dient echt zelf zorg te dragen voor de genoemde eisen – wordt door het bevoegd bestuursorgaan getoetst of de toetsing van zelfredzaamheid in redelijkheid gebeurd is.

APV-situatie nu:

Momenteel is de exploitant nog niet verplicht een bedrijfsplan in te dienen. Het college ziet de vergewisplicht van de exploitant, zoals wij expliciet maken in het bedrijfsplan, impliciet terug in het werkadvies zoals gehanteerd in de huidige regelgeving. Dit is echter alleen voor gebruik ná de registratie.

Tekstvoorstel 6: Artikel 3.X: Bedrijfsplan

1. Bij het indienen van een aanvraag om een vergunning voor een prostitutiebedrijf wordt naast het aanvraagformulier een bedrijfsplan overgelegd, waarin het bedrijfsbeleid wordt beschreven ten aanzien van de hygiëne, de gezondheid, het zelfbeschikkingsrecht, de zelfredzaamheid, de veiligheid en de arbeidsomstandigheden van de in het bedrijf werkzame prostituees, alsmede de veiligheid en de gezondheid van klanten.¹⁹
2. Uit het bedrijfsplan blijkt in ieder geval:
 - a. welke maatregelen de exploitant neemt om te voorkomen dat in het bedrijf prostituees werkzaam zijn die de leeftijdsgrens van 21 jaar nog niet bereikt hebben of het slachtoffer zijn van mensenhandel of andere vormen van uitbuiting;
 - b. welke maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de in het bedrijf werkzame prostituees voldoende zelfredzaam zijn;

¹⁸ Algemene Plaatselijke Verordening, artikel 3.28 Bedrijfsplan, 16-2-2015

¹⁹ Zelfredzaamheid is binnen de APV-structuur een veelomvattend begrip. De nieuwe vergewisplicht van de exploitant om er zeker van te zijn dat de prostituee voldoende zelfredzaam is, uit zich als volgt. De exploitant toetst de prostituee tijdens een intake op: indicatoren van mensenhandel (op te vragen bij Politie), taalvaardigheid middels een bevoegd docent (Nederlands B1-niveau conform Europees referentiekader), kennis van rechten en plichten, fysieke en geestelijke gezondheid, verslavingsproblematiek en verstandelijk (cognitief vermogen) in samenwerking met GGD Haaglanden.

- c. welke maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de in het bedrijf werkzame prostituees niet worden verplicht tot het verrichten van seksuele handelingen tegen hun wil en tot het gebruik van drugs of tot het nuttigen van alcoholhoudende dranken;
 - d. welke maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de in het bedrijf werkzame prostituees klanten kunnen weigeren;
 - e. welke maatregelen worden genomen om te waarborgen dat er voldoende toezicht plaatsvindt op het prostitutiebedrijf;
 - f. welke maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de gezondheid en veiligheid van klanten voldoende wordt beschermd;
 - g. dat de geneeskundige zorg en voorlichting met betrekking tot beroepsgerelateerde ziektes ten behoeve van de prostituees beschikbaar is;
 - h. dat gewaarborgd is dat de prostituees vrij worden gelaten in het contact met organisaties die van belang zijn voor hun lichamelijke of geestelijke gezondheid en
 - i. onder welke arbeids- en verhuurvoorwaarden de in het prostitutiebedrijf werkzame prostituees werken, waaronder in ieder geval de minimale en maximale verhuurperiode en de verhuurprijzen;
 - j. in de werkruimten te allen tijde voldoende condooms met een CE-markering voor gebruik beschikbaar zijn;
 - k. in de werkruimten voor de prostituees een goed functionerende alarmvoorziening aanwezig is;
 - l. de prostituee vrij is in de keuze van de arts(en) die zij wil bezoeken;
 - m. de exploitant of beheerder zich er regelmatig van vergewist dat de prostituee niet door derden gedwongen wordt tot prostitutie en dat hij in dit kader informatie van hulpverleningsinstanties ter beschikking stelt;
 - n. de exploitant aan de voor of bij hem werkzame prostituees informatie ter beschikking stelt over de mogelijkheden om hulp te krijgen als een prostituee wil stoppen met haar werk in de prostitutie;
 - o. de overlast aan de omgeving van de onder het seksbedrijf vallende seksinrichtingen beperkt wordt.
3. Het college kan nadere regels stellen ten aanzien van hetgeen in het bedrijfsplan wordt opgenomen.
 4. Als de exploitant het bedrijfsplan wil wijzigen, doet hij hiervan vooraf mededeling aan de burgemeester. De wijziging wordt als onderdeel van het bedrijfsplan aangemerkt.

Tekstvoorstel 7: Artikel 3:13 Weigeringsgronden

1. X. als het bedrijfsplan niet voldoet aan het bepaalde bij artikel X

5.7 Sluitingstijden

De huidige openingstijden in de prostitutiestraten zijn erg ruim. Te ruim als je het de bewoners en de ChristenUnie/SGP-fractie vraagt. Daarom het voorstel om de openingstijden te beperken c.q. de sluitingstijden uit te breiden. Daarbij is voor de sluitingstijd de aansluiting gezocht bij de Winkeltijdenwet (23.00 uur) en het Haagse weekendbeleid voor winkels.²⁰ Daarnaast hebben we rekening gehouden met het feit dat de vrouwen aan het werk zijn in zzp-opdrachtgeversconstructie, waarmee samenhangt dat in principe een maximum aantal van 12 uur per dag gewerkt mag worden. Om misstanden uit te sluiten wordt derhalve 11.00 uur als openingstijd voorgesteld.

APV-situatie nu:

Momenteel zijn de prostituees in de Doublet- en Geleenstraat te bezoeken tussen 07.00 en 01.00 op een werkdag en tussen 07.00 en 01.30 op zaterdag en zondag. Daarnaast is het mogelijk ontheffing aan te vragen.²¹

Tekstvoorstel 8: Artikel 3.6 Sluitingstijden

1. Het is verboden een seksinrichting voor bezoekers geopend te hebben en daarin bezoekers toe te laten of te laten verblijven:
 - a. op maandag tot en met zaterdag tussen 23.00 uur en 11.00 uur;
 - b. op zondag tussen 18.00 uur en 10.00 uur.
2. Het bevoegd bestuursorgaan kan in het belang van de openbare orde en het woon- of leefklimaat voor een bepaald gebied voor een of meer inrichtingen de in het eerste lid genoemde sluitingstijden, al dan niet tijdelijk, beperken.
3. Het is bezoekers van een seksinrichting verboden zich daarin te bevinden gedurende de tijd dat die inrichting krachtens het eerste lid of tweede lid gesloten dient te zijn.
4. Het in het eerste of krachtens het tweede lid bepaalde geldt niet voor zover krachtens het bepaalde in de Wet milieubeheer aan de seksinrichting sluitingstijden zijn voorgeschreven die op een vroeger tijdstip zijn gelegen.

5.8 Intrekkingsgronden

Om deze sector zo veilig en schoon mogelijk te maken, dienen de intrekkingsgronden een stuk strenger te worden. De Model-APV geeft al een goede aanzet. Daarnaast moet ook worden gesproken over de bestuursrechtelijke mogelijkheden van het college bij aanwijzingen van mensenhandel. Immers, bij de recente arrestatie van een aantal Hongaren, werd pijnlijk duidelijk dat deze pas na constatering van mensenhandel konden worden gearresteerd. Aanwijzingen blijken dus niet voldoende. Naar Utrechts voorbeeld wordt bepaald of de vergunningen ingetrokken, dan wel geweigerd, kunnen worden op basis van het onderzoek dat nu plaatsvindt na de recente arrestatie van een aantal Hongaren. De bestuursrechter oordeelde het intrekken van de vergunningen in Utrecht gegrond, daar de Politie Nederland Midden-Nederland, Dienst Regionale Recherche aanwijzingen

²⁰ <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/to/Winkeltijdenbeleid.htm>

²¹ Algemene Plaatselijke Verordening, artikel 3:6 Sluitingstijden, 10-3-2015

gevonden hadden voor mensenhandel. Middels de Algemene Wet Bestuursrecht, afdeling 3.7 kan dit als motivatie aangedragen worden voor het intrekken van vergunningen van de exploitant.²² Derhalve het volgende voorstel, dat nog een ander extra lid toevoegt.

APV-situatie nu:

Het is momenteel niet expliciet vastgesteld dat bij aanwijzingen van mensenhandel de vergunning van de exploitant kan worden ingetrokken. Ook moet de leeftijdsgrens voor prostituees na de toezegging van het college aangepast worden en dient de optie te worden toegevoegd dat de exploitant de vergunning ook zelf kan opzeggen.

Tekstvoorstel 9: Artikel 3:17

- f. in de seksinrichting een prostitué(e) wordt aangetroffen die nog niet de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt;
- n. er aanwijzingen zijn dat voor of bij het seksbedrijf personen tewerkgesteld zijn of zullen zijn die, als het prostituees betreft, nog niet de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt, slachtoffer zijn van mensenhandel of verblijven of werken in strijd met het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000;
- o. er op basis van artikel 69 van de Algemene wet rijksbelastingen strafbare feiten worden geconstateerd;
- p. de vergunninghouder dat verzoekt;
- q. gedurende ten minste zes maanden geen gebruik is gemaakt van de vergunning.

5.9 Minimale verhuurperiode en gebruik werkruimte

Met een minimale verhuurperiode van een aantal weken wordt het snelle rouleren van prostituees bemoeilijkt. Zo krijgen mensenhandelaars niet de kans om prostituees van raam naar raam, van stad naar stad te brengen. Een minimale verhuurperiode geeft ook de hulpverlening de gelegenheid om een relatie met de prostituee op te bouwen en signalen van mensenhandel waar te nemen. Strengere eisen ten aanzien van het langdurig achter elkaar gebruik van de werkruimte dienen om onacceptabel lange werkdagen te voorkomen.

In de APV van Utrecht is voor de exploitant een minimale verhuurperiode opgenomen van vier aaneengesloten weken, waarna er kortere periode van verhuur kunnen volgen. Hierin wordt het Utrechts model gevolgd.²³ We hervormen dat model in lid 1 echter zo, dat de prostituee eerder kan uitstappen door opzegging van de registratie. Daarnaast heeft de gemeente Utrecht in de APV een maximale periode van 12 werkuren opgenomen. Dit is het maximum aantal uren die een zzp'er in een opdrachtgeverconstructie – zoals in de prostitutie – volgens de Arbeidstijdenwet (ATW) mag werken.

APV-situatie nu:

²² ECLI:NL:RBMNE:2014:2736

²³ Algemene Plaatselijke Verordening, artikel 3:13 Minimale verhuurperiode en gebruik werkruimte, 30-12-2010

Momenteel is er geen artikel in de Algemene Plaatselijke Verordening van Den Haag, dat de exploitant ertoe verplicht een minimale verhuurperiode te hanteren, noch een gebruiksmaximum per dag.

Tekstvoorstel 10: Artikel 3.X Minimale verhuurperiode en gebruik werkruimte

1. De minimale verhuurperiode van een werkruimte, daaronder begrepen een vitrine, bedraagt een aaneengesloten periode van vier weken, tenzij de prostituee haar registratie tussentijds opzegt.
2. Het is bij de raamprostitutiebedrijven verboden enige werkruimte gedurende een periode van meer dan 12 uur per dag te laten gebruiken door dezelfde prostituee.
3. De werkruimte mag niet worden gebruikt voor andere doeleinden dan waarvoor deze is bedoeld.

5.10 Vergunning

In de Model-APV van de VNG wordt gesproken over de eisen ten aanzien van een vergunning. Het is een goed idee om niet alleen de eisen voor de aanvrager, maar ook voor de gemeente op te stellen. Ten behoeve van toezicht en handhaving is het goed de eisen duidelijk te stellen. Door ook een vergunningnummer te verplichten, wordt bij verhuizing meteen duidelijk door welke gemeente de vergunning is afgegeven en wordt vervalsing voorkomen.

APV-situatie nu:

Momenteel worden er geen eisen aan de vergunning verplicht middels de APV.

Tekstvoorstel 11: Artikel 3:X

1. De vergunning vermeldt in ieder geval:
 - a. de exploitant;
 - b. indien van toepassing, de beheerder;
 - c. voor welke activiteit de vergunning is verleend;
 - d. het adres waar het seksbedrijf wordt uitgeoefend;
 - e. het vaste telefoonnummer dat in advertenties voor het seksbedrijf zal worden gebruikt;
 - f. indien van toepassing, het adres van de onder dat seksbedrijf vallende seksinrichting waarvoor de vergunning mede is verleend;
 - g. de voorschriften of beperkingen die aan de vergunning zijn verbonden;
 - h. de geldigheidsduur van de vergunning;
 - i. het nummer van de vergunning.
2. De exploitant draagt er zorg voor dat de vergunning of een afschrift daarvan zichtbaar aanwezig is in de seksinrichting waarvoor de vergunning mede is verleend, en dat tevens aan de buitenzijde van de seksinrichting zichtbaar is dat hij over een vergunning voor die seksinrichting beschikt.

5.11 Verantwoordelijkheden exploitant, beheerder en pandeigenaar

Bij het vaststellen van illegale prostitutie en/of mensenhandel worden voortaan naast de exploitant en beheerder ook de eigenaar van het pand verantwoordelijk gehouden. Het is een reëel risico dat in de

(onder)verhuurde ruimten en panden slachtoffers van mensenhandel en/of dwang werken en/of er illegale prostitutie plaatsvindt. Daar is de eigenaar zich van bewust. Daarom dient de gemeente te onderzoeken of voortaan ook deze persoon verantwoordelijk gehouden kan worden voor geconstateerde misstanden. Hierbij wordt deels het nieuwe voorstel van de gemeente Rotterdam gevolgd, wat zich alleen op de illegale sector richt.²⁴ Indien de pandeigenaar middels deze mogelijke maatregel schuldig worden bevonden, gelden de strafbepalingen uit de APV en is het voor de pandeigenaar voortaan onmogelijk een seksbedrijf in een ander, dan wel nieuw pand in zijn bezit te faciliteren. Dat resulteert in onderstaande tekstvoorstellen.

APV-situatie nu:

In de huidige situatie wordt in artikel 3:17 van de Algemene Plaatselijke Verordening van Den Haag al uitvoerig ingegaan op verantwoordelijkheden van de exploitant en beheerder. Daar is de verantwoordelijkheid van de pandeigenaar nog niet genoemd. Dit vereist onder andere een additioneel artikel.

Tekstvoorstel 12: Artikel 3:1 Begripsomschrijvingen *te onderzoeken*

- eigenaar: de natuurlijke persoon of de groep van natuurlijke personen onder wiens eigendom en bezit het pand valt waarin een seksinrichting/bedrijf wordt gefaciliteerd;

en

Artikel 3:1:X *te onderzoeken*

- eigenaar

Tekstvoorstel 13: Artikel 3:17 Intrekking vergunning

1. Het bevoegd bestuursorgaan kan de vergunning intrekken indien:

e. in de seksinrichting een prostituee zonder een voor het verrichten van arbeid geldige verblijfstitel en/of registratiebewijs wordt aangetroffen;

te onderzoeken

2. Na het intrekken van de vergunning op basis van het voorgenoemde lid, dan wel artikel 3.8 het tweede lid, zullen de exploitant en pandeigenaar in geen ander pand in toekomstig, dan wel huidig bezit, dan wel exploitatie een seksbedrijf, dan wel inrichting faciliteren.

²⁴ Nota prostitutie en seksbranche, Rotterdam 2015.

“De exploitant van een prostitutiebedrijf is verantwoordelijk dat er geen misstanden plaatsvinden vanuit zijn/haar bedrijf. Wanneer misstanden worden geconstateerd wordt zeer kritisch naar de rol van de exploitant en beheerders gekeken. Bij nalatigheid en/of verwijtbaarheid van de exploitant en/of beheerder(s) wordt de vergunning direct ingetrokken. Dit geldt ook wanneer vermoedens van misstanden niet direct aan de gemeente of politie zijn gemeld. Bij de gevallen waar geen sprake is van nalatigheid en/of verwijtbaarheid wordt gekeken naar de feiten en omstandigheden van de onderneming. Hierbij wordt bijvoorbeeld gekeken naar de historie van de exploitatie, de maatregelen die worden getroffen om misstanden te voorkomen en relatie tot de toezichthouder ten aanzien van informatie-uitwisselingen en het bespreken van signalen van misstanden.”

Tekstvoorstel 14: Artikel 3:X Pandeigenaar verantwoordelijk

1. Het bevoegd bestuursorgaan kan de pandeigenaar verantwoordelijk stellen in het geval dat:
 - a. de exploitant of beheerder de bepalingen in deze paragraaf, de nadere regels als bedoeld in artikel 3:3, dan wel de voorschriften, behorende bij de vergunning, overtreedt;
 - b. in de seksinrichting een minderjarige prostituee wordt aangetroffen;
 - c. in de seksinrichting een prostituee zonder een voor het verrichten van arbeid geldige verblijfstitel en/of registratiebewijs wordt aangetroffen;
 - d. een escortbedrijf werkzaamheden laat verrichten door een minderjarige prostituee of een prostituee zonder een voor het verrichten van arbeid geldige verblijfstitel;
 - e. er door de exploitant of beheerder onvoldoende maatregelen zijn getroffen in het belang van de veiligheid, de hygiëne en de bescherming van de gezondheid van de in de seksinrichting werkzame personen, alsmede ter bescherming van de volksgezondheid;
 - f. aannemelijk is dat de exploitant of beheerder betrokken is of hem ernstige nalatigheid kan worden verweten bij activiteiten in of vanuit de seksinrichting, die een gevaar opleveren voor de openbare orde of een bedreiging vormen voor woon- of leefklimaat;
 - g. de exploitant of beheerder strafbare feiten pleegt in de inrichting, dan wel toestaat of gedooft dat in zijn seksinrichting strafbare feiten worden gepleegd;
 - h. zich in of vanuit de seksinrichting of anderszins feiten hebben voorgedaan, die de vrees wettigen, dat de exploitatie van de seksinrichting of het escortbedrijf gevaar oplevert voor de openbare orde of een bedreiging vormt voor het woon- of leefklimaat in de omgeving van de seksinrichting of het escortbedrijf;

2. Na het intrekken van de vergunning op basis van het voorgenoemde lid, dan wel artikel 3.8 het tweede lid, zal de pandeigenaar in geen ander pand in huidig en toekomstig bezit een seksbedrijf, dan wel inrichting faciliteren.

Tekstvoorstel 15: Artikel 6:1 Strafbepaling

1. Overtreding van het bij of krachtens de volgende artikelen bepaalde en de op grond van artikel 1:4 daarbij gegeven voorschriften en beperkingen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie en kan bovendien worden gestraft met openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak: artikel 2:1, 2:3, 2:6, 2:10, 2:11, 2:12, 2:18, 2:25, 2:25B., 2:26, 2:26A., 2:26B., 2:28, 2:29, 2:30, 2:31, 2:32, 2:33, 2:34C, 2:36, 2:37, 2:38, 2:38A, 2:38B, 2:41, 2:44, 2:44A, 2:48, 2:49, 2:50, 2:52, 2:67, 2:68, 2:69, 2:72, 2:73, 2:73A., 2:74, 2:74A., 2:74B., 2:74C., 2:75, 2:79, 3:3, 3:4, 3:6, 3:7, 3:8, 3:9, 3:11, 3:14, 3:15, 3:17, 3:X (Tekstvoorstellen 10, 12, 13, 14), 4:6, 4:13, 4:14, 5:2, 5:3, 5:7, 5:8, 5:9, 5:13, 5:24, 5:34, 5:36, 5:37, 5:42, eerste lid, 5:42, derde lid.

5.12 Minimumleeftijd prostituant

In de APV geldt een minimumleeftijd voor zowel de exploitant als beheerder en prostituees.²⁵ Er geldt, anders dan bij het kopen van alcohol en tabak en het bezoeken van een casino, geen minimumleeftijd voor bezoekers van een prostituee. De ChristenUnie/SGP acht het wenselijk analoog hieraan ook een leeftijdsgrens van de prostituant te hanteren van in ieder geval 18 en bij voorkeur 21 jaar. Daarom roept de fractie het college op om te onderzoeken of dit mogelijk is en de gemeenteraad hierover te rapporteren.

5.13 Aanpassing vergunningen

In het nieuwe beleid komt een vergunningplicht ook voor seksgerelateerde activiteiten in openbare inrichtingen met een horecabestemming (sekssauna's, darkrooms en parenclubs). Dit doet meer recht aan de feitelijke situatie binnen het bedrijf. Hoewel de seksuele handelingen in principe zonder materiële vergoeding zouden moeten plaatsvinden, is er minder goed te handhaven op inrichtingen die in hun vergunningsaanvraag niet verplicht worden dit te melden. De aard van het bedrijf ligt echter dicht tegen een seksinrichting/bedrijf aan, op de afwezigheid van een vergoeding voor de handelingen na.²⁶

APV-situatie nu:

In de huidige Algemene Plaatselijke Verordening van Den Haag worden inrichtingen die officieel onder de horecaparagraaf in het vergunningenbestel en de APV vallen nog niet verplicht aan te geven of er seksuele handelingen plaatsvinden. Daarom wordt een lid 5 toegevoegd aan het bestaande artikel.

Tekstvoorstel 16: Artikel 2:28 Exploitatievergunning horeca-inrichting

5. In de vergunning wordt omschreven of er seksuele activiteiten plaatsvinden.

²⁵ RIS 281631

²⁶ Artikel 3:1, lid c

seksinrichting: de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden; onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan een prostitutiebedrijf als bedoeld in Hoofdstuk 6A van de Bouwverordening;

6. Flankerend beleid

6.1 Eén toegang tot de Doubletstraat en Geleenstraat sluiten

De Doubletstraat is momenteel aan twee kanten toegankelijk. Hierdoor is de overlast ook op twee plekken. Door het sluiten van één ingang wordt de overlast beperkt tot één toegang en is er daardoor beter te handhaven. De gemeente gaat de muur die de Looijerstraat van de Doubletstraat scheidt afbreken en bouwt een nieuw afsluitstuk tussen de twee laatste panden aan de Doubletstraat. Het urinoir wordt mee verplaatst. De Rietveltstraat loopt daarmee over in de Looijerstraat en wordt gebruiksvriendelijk.

Analoog hieraan wordt de Geleenstraat ook aan één zijde afgesloten van de woonwijk. Ook hier spreidt de overlast zich over drie uitgangen waar concentratiebeleid juist beter zou zijn. Daarom wordt de zijde aan de Scheldestraat afgesloten middels een muur.

6.2 Bordjes huisregels

Het is een taak van de overheid om signalen van mensenhandel breed kenbaar te maken onder hen die in aanraking komen met de doelgroep. Nu bestaat die bekendheid al bij hulpverleners en autoriteiten, maar het is ook belangrijk dat prostituanten zich vergewissen van hun verantwoordelijkheid. Een deel, zo blijkt uit Amsterdams onderzoek, van de prostituanten is bereid aangifte te doen als ze signalen van mensenhandel en/of mishandeling krijgen.²⁷ Het is een goed statement als op bordjes wordt vastgelegd dat er mensenhandel/vrouwenhandel gesignaleerd is in de prostitutiestraten. Bovendien wordt er behalve deze oproep op de borden ook gewezen op overlast tegengaan teksten inzake bijvoorbeeld drugsgebruik en dealpraktijken.

6.3 Drugsoverlast en drugshandel

In de Doubletstraat wordt er goed gehandhaafd op drugs en drugsgerelateerde overlast. Ook de komst van het kantoor van het HEIT-team zal dit ondersteunen. Gevolg van deze goede handhaving is volgens omwonenden echter dat het probleem zich lijkt te verplaatsen naar de straten rondom de Doubletstraat. In de portieken is er overlast van drugsgebruikers en handelaren. Daarom moet er strenger gehandhaafd worden in het gehele noodgebied op artikel 2:49 uit de APV. Hierin staat dat het verboden is je zonder redelijk doel op te houden in portieken. Binnen dat noodgebied vallen ook shisha lounges waarvan bekend is dat er hier relatief vaker drugs gebruikt wordt.

In het Oude Centrum is daarenboven een overconcentratie van hulp- en opvanginstellingen. Zorg voor verslaafden is voor de ChristenUnie/SGP een belangrijk punt. Zij verdienen ook onze steun, maar de realiteit blijft ook dat deze doelgroep buiten de grip van deze instellingen voor overlast zorgt. Gezien

²⁷ Klantenonderzoek GGD: In gesprek met de klant, Van Husen en Van Dijk, 2014, p6.

het feit dat de Reakt Groep in een huurpand verblijft, ligt het voor de hand er bij hen op aan te dringen dat zij elders een pand zullen betrekken.

6.4 Verkeersproblematiek

Rondom de Doubletstraat zijn er nogal wat verkeersknooppunten waardoor er té veel verkeer in het Oude Centrum komt dat daar niet hoort. Dit heeft invloed op de leefbaarheid van de buurt. Om het autoverkeer beter te geleiden, doet de ChristenUnie/SGP de volgende voorstellen:

Parkeren

Parkeren op straat is goedkoper dan parkeren in een parkeergarage. Een bijzondere situatie die ervoor zorgt dat er door de prostituanten een hoge parkeerdruk ontstaat in het Oude Centrum. Bezoekers van de prostitutiestraten zouden daarom in de parkeergarages moeten staan. Daarnaast zijn er veel wachtende auto's die plekken bezet houden zonder te betalen.

- De parkeertarieven voor bezoekers in het Centrum, de Stationsbuurt en de Rivierenbuurt voor parkeren op straat gaan omhoog, zodat deze ten minste gelijk worden aan de tarieven in de parkeergarages. Hierdoor worden prostituanten verleid om in een garage te gaan staan in plaats van op straat parkeren.
- In een straal van ca. 500 meter rond de Doubletstraat en de Geleen- en Hunsestraat wordt de maximale parkeerduur op straat 30 minuten.

Tijdige bebording Ammunitiehaven

Momenteel zorgt het gebrekkige parkeerverwijssysteem vanaf de Ammunitiehaven ervoor dat de parkeergarages Spui, Turfmarkt en Stadhuis door velen overgeslagen worden. Nu is de bebording slechts bij de ingang van de genoemde parkeergarages te zien. Door deze parkeergarages met juiste bewegwijzering vanaf de Ammunitiehaven tijdig aan te geven, zal er meer van deze garages gebruik gemaakt worden. Tijdige bebording vermindert de parkeerdruk in het Oude Centrum, waar een deel van de parkeerders anders uitkomt.

Benutten parkeergarage Veerkaden

Parkeergarage Veerkaden wordt massaal voorbij gereden. Met de treurige uitstraling en een lage benuttingsgraad is het hoog tijd dat ook deze garage beter in het zicht komt. Daarom pleit de ChristenUnie/SGP voor een kleine rotonde ter hoogte van de Kranestraat waarmee vervoersstromen gescheiden kunnen worden. Vanaf de Amsterdamse Veerkade stroomt doorgaand (bestemmings)verkeer rechtdoor en verkeer voor kort parkeren slaat rechtsaf de Kranestraat in. Dit vereist wel voldoende bewegwijzering.

Uitstraling en veiligheid van de P-Veerkaden verbeteren. In de plint kan er gedachten worden aan kantoor en/of winkelfuncties. De verdiepingen kunnen worden opgeknapt met bijvoorbeeld panelen met een natuurlijke uitstraling en goede verlichting aan de buitenzijde en in de doorgang. Binnen moet het gevoel van veiligheid worden vergroot en inbraakstatistieken moeten omlaag .

Pollers

Dat de Dunne Bierkade of ook wel de 'Avenue Culinair' doorgaans als racebaan gebruikt wordt naar de Doubletstraat moet afgelopen zijn. Daarom wordt de straat vanaf de Wagenstraat-zijde met pollers afgesloten. De Dunne Bierkade wordt door de week vanaf 17:30 tot 6:00 uur en het gehele weekend afgesloten. Hiermee is de Avenue Culinair tevens van het parkeerzoekverkeer af. De aan de Dunne Bierkade gelegen parkeerplekken (+/- 15 stuks) zijn enkel toegankelijk voor de vergunninghouders.

In onderstaande voorstellen wordt gepleit om de taxistandplaatsen te verwijderen van de Paviljoensgracht. Ook het laad- en losverkeer komt niet meer de Paviljoensgracht in na toezeggingen van de betrokken wethouder. De ChristenUnie/SGP is er voorstander van om de Paviljoensgracht autoluw te maken, behalve voor vergunninghouders. Om de circulatie in goede banen te leiden, kan verkeer dat via de Lutherse Burgwal de Paviljoensgracht op komt nog altijd via de Stille Veerkade de Paviljoensgracht af – net als nu het geval is. In de autoluwe zone kan het Spinozaparkje dan aantrekkelijk worden gemaakt voor gezinnen en kinderen met een deel van het geld dat nog voor het Oude Centrum beschikbaar is. Bovendien dient het plein zich zo voor bijvoorbeeld een minimarkt of braderie.

Geen taxistandplaats meer

Taxistandplaats Doubletstraat leidt tot onnodige taxi-drukke. Er zijn nu twee taxistandplaatsen aan de Paviljoensgracht ten behoeve van prostitutiebezoekers. In de praktijk worden 's avonds ook andere parkeerplekken door taxi's bezet, veelal zonder betaling. Overdag staan de taxistandplaatsen juist leeg. Nabij de Geleen- en Hunsestraat zijn ook geen taxistandplaatsen voor prostituanten. Bij de Doubletstraat kunnen deze dus ook verwijderd worden.

7. Hulpverlening, re-integratie en samenwerking

Met het legaliseren van de prostitutie is geprobeerd om aan het beroep van prostituee een 'normaal' karakter te geven. Maar er kan geconcludeerd worden dat een groot deel van de maatschappij hier anders over denkt. Ook de ChristenUnie/SGP is van mening dat het werk van een prostituee, onder andere vanwege het mensonterend karakter en de vele risico's, onmogelijk als normaal beroep kan worden beschouwd. Nog altijd worden prostituees en ex-prostituees gestigmatiseerd. Bovendien is het voor de buitenstaander erg lastig, bij het zien van zoveel misstanden en problematiek, om de sector als 'normaal' te gaan labelen.

Juist vanwege die problematiek is het belangrijk dat hulpverlening aansluit op de persoon en de situatie. Met bijvoorbeeld de berichten over Chinese massagesalons en de slachtoffers hiervan blijkt dat hulpverlening continu ontwikkeld moet worden en moet anticiperen op nieuwe doelgroepen en vormen van mensenhandel en illegale prostitutie. Maar hulpverlening is meer dan alleen het uitstapproces. Organisaties als bijvoorbeeld De Haven, SHOP en CHAP doen hier zeer goed en noodzakelijk werk. Daarom is ook met hen gekeken naar mogelijke verbeteringen.

Er moet meer aandacht zijn voor preventie. Zo bleek dat er in 2011 landelijk een kwart van alle voorgezet onderwijs scholen last heeft van pooier/loverboys (en girls).²⁸ De ChristenUnie/SGP ziet net als expertisecentrum Fier reden genoeg om Den Haag breed een voorlichting te starten over de pooierboysproblematiek.²⁹

Anders dan bij andere 'beroepen' kent de prostitutiebranche uitstapprogramma's. Niet alleen het uitstapproces, maar ook de periode na het uitstappen moet naadloos aansluiten op de moedige stap die prostituees zetten. Dat betekent dat niet alleen opvang, maar ook toekomstige huisvesting goed geregeld moet zijn. Daarnaast komt er één aanspreekpunt bij de sociale dienst die de doelgroep begrijpt. Ten behoeve van re-integratie op de arbeidsmarkt zet het college in op sociaal ondernemerschap en gaat in dat kader met ondernemers over deze doelgroep in overleg. Daarnaast pleit de ChristenUnie/SGP voor betere scholing en meer aandacht voor mannen en transgenders in de prostitutie: twee groepen die vaak buiten beleid vallen.

7.1 Preventie

De ChristenUnie/SGP wil dat prostituees en exploitanten te allen tijde op de hoogte zijn van hun rechten en plichten. De ChristenUnie/SGP wil daarom een, door de GGD en vertrouwenspersoon gegeven, verplichte voorlichting voor prostituees en exploitanten. De informatie wordt daarna op papier en zo mogelijk digitaal in de taal van de prostituee meegegeven.

²⁸ De Kleine Gids Signalering en behandeling slachtoffers loverboys, Van der Wiele en De Ruiter, 2011, V.

²⁹ Les over loverboys verplicht op scholen, MetroNieuws, 30-1-2015

Als ChristenUnie/SGP kiezen we naast voorlichting voor de prostituee, ook voor een goede voorlichting op school.

Samenwerking met scholen

Het is bekend dat nog altijd rondom en soms zelfs op scholen 'geronseld' wordt voor prostitutie. Net zoals het college met onze fractie bij jihad-ronselaars van meisjes de noodzaak zag in te grijpen, ziet onze fractie hier die noodzaak tot ingrijpen.

- De weerbaarheid van meisjes moet vergroot worden om pooierboys te weerstaan. Gastlessen door hulpverleners en ex-prostituees/slachtoffers worden aangemoedigd.
- De gemeente zorgt dat alle nieuw aan te stellen maatschappelijk werkers op elke school goed geïnformeerd zijn over het herkennen van signalen.
- Het college brengt de omvang van pooierboys en pooierboyslachtoffers van de afgelopen 5 jaar in kaart en beeld.

Door de pornificatie van de samenleving worden steeds meer vormen van seksuele handelingen als normaal gezien door jongeren. Hier vallen soms ook vormen onder die voor de wet als misbruik en jeugdprostitutie gezien worden. Daarom gaat de GGD met scholen, ervaringsdeskundigen, de Driehoek en andere ketenpartners in gesprek hoe aan jongeren de grens uitgelegd kan worden.

7.2 Nazorg

De vrouwen (en in een enkel geval mannen) kunnen nog niet op optimale (na)zorg, bescherming en hulpverlening rekenen. Maar ook schaamte en angst voor represailles blijken een moeilijk weg te nemen drempel. Bovendien blijkt de zorg vooralsnog onvoldoende aan te sluiten op de behoefte van de prostituees. Dit bleek onder meer uit een recent onderzoek van het WODC van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. "Als het gaat om het bieden van nazorg naar aanleiding van een contactmoment of een negatief werkadvies blijkt dit niet eenvoudig.³⁰ Een groot deel van de doorverwezen vrouwen komt niet bij de zorg aan", aldus het rapport.³¹

- Vrouwen die nog niet klaar zijn voor een uitstaptraject en toch zorg behoeven die hen richting dat traject begeleidt, moeten voldoende aanspraak kunnen maken op zorg.
- Sommige (ex-)prostituees die in een uitstaptraject zitten of een traject achter de rug hebben, wonen niet in Den Haag en hebben hier geen netwerk. De gemeente Den Haag treedt daarom met de gemeente waar de vrouw woont in contact om een eventueel noodzakelijk zorgtraject goed af te stemmen.

³⁰ De ChristenUnie/SGP blijft een voorstander van het negatief werkadvies, wat tijdens het proces autoriteiten de kans geeft om bij signalen van mensenhandel of andere misstanden exploitanten hiervan op de hoogte te brengen. Het niet opvolgen van een negatief werkadvies kan voor de exploitant problematisch worden indien daadwerkelijk misstanden worden geconstateerd.

³¹ Zie <http://wodc.nl/onderzoeksdatabase/2403-contactmoment-tussen-gemeenten-en-prostituees.aspx>

7.3 Re-integratie

Hulporganisaties als SHOP, De Haven, Spot46, CHAP en anderen helpen prostituees onder andere in het uitstapproces. Daarmee vormen zij belangrijke samenwerkingspartners. Ook de maatjesprojecten, waarvan de subsidie door dit college verlengd wordt, is een succes. Maar het uitstapbeleid is nog niet volledig. Het richt zich nog te veel op het uitstappen *an sich*. De stappen daarna en daarin de relatie met bijvoorbeeld de sociale dienst en huisvestingsdiensten zijn volgens de ChristenUnie/SGP van groot belang. Die moeten voor deze kwetsbare groep maatwerk kunnen leveren.

- De gemeente doet er goed aan bij de sociale dienst één aanspreekpunt te hebben voor (ex-)prostituees die veel ervaring heeft met de doelgroep en zo het aanvraagproces kan versnellen.
- De gemeente moet binnen de Participatiewet coulance opbrengen en beleid dusdanig inrichten, dat prostituees meteen na hun moedige stap daadwerkelijk kunnen uitstappen. Daarbij onderzoekt de gemeente of er urgentieprocedures mogelijk zijn voor deze groep en of die met belangenbehartigers als De Haven en SHOP gevolgd kunnen worden. In die procedure wordt met coulance naar het arbeidsverleden gekeken.

Schuldhelpverlening

Sommige ex-prostituees kampen met schulden.

- Daarom informeert de gemeente bij hulporganisaties of zij op de hoogte zijn van de mogelijkheden binnen de gemeentelijke schuldhelpverlening en budgetcursussen. Daarbij fungeert het aanspreekpunt binnen de sociale dienst ook hier als contactpersoon.

Sociaal ondernemerschap

Vaak heerst de gedachte dat er bij het uitstappen wel een baan klaar ligt, maar niets is minder waar. De prostituee zal daarnaast weer moeten wennen aan een ander leefklimaat en werkmentaliteit. Gezien zijn/haar werkverleden is het goed in te spelen op de ZZP-mentaliteit van de prostituee. In Amsterdam zijn door NotForSale een winkel en restaurant opgericht voor ex-prostituees om werkervaring op te doen en zelfstandig bezig te kunnen zijn. Deze vorm van sociaal ondernemerschap zou prima in het Haags beleid passen.

- In de vorm van een publiek-private samenwerking (PPS) gaat de gemeente in gesprek met hulporganisaties en het bedrijfsleven om te zien hoe deze kwetsbare groep met een taboe-arbeidsverleden toch aan de slag kan bij sociale ondernemingen, reguliere bedrijven of binnen leerwerktrajecten. Concreet wordt gekeken naar het faciliteren van ruimte aan dergelijke organisaties, dan wel prostituees – naar Amsterdamse voorbeelden – die zelf ondernemen.

De periode na het uitstappen hoeft niet altijd gericht te zijn op werk. Vele prostituees en ex-prostituees zijn niet goed opgeleid. Scholing kan daarbij helpen.

- In samenwerking met opleidingsinstellingen en hulporganisaties wordt gekeken of de aansluiting voor ex-prostituees op een opleiding adequaat geregeld is.

Huisvesting

(Gedwongen) prostituees wonen vaak niet op zichzelf. Daarnaast kan er voor een inschrijfadres betaald zijn. Vrouwen die gedwongen in de buurt van, of soms bij hun handelaar, pooier of exploitant wonen, kunnen niet in de opvang blijven die ze krijgen in het uitstaproces. Het spreekt voor zich dat door het verdwijnen van inkomsten wordt gekeken naar betaalbare huisvesting.

- De ChristenUnie/SGP pleit voor directe toegang tot een urgentieverklaring voor een woning, zodat deze kwetsbare groep direct onderdak vindt na opvang.

7.4 Samenwerking migrantengemeenschappen

Bepaalde herkomstgebieden zijn oververtegenwoordigd in de raamprostitutie.³²³³ De personen uit deze herkomstgebieden verschillen enorm als het gaat om de redenen om in de prostitutie te werken. Voor alle groepen geldt hoe dan ook dat in samenwerking met relevante migrantengemeenschappen en organisaties hulpverlening verbeterd kan worden.

- Het college treedt in overleg met vertegenwoordigende migrantenorganisaties die kunnen helpen bij het opvangen en/of voorlichten van prostituees, maar ook in onderzoek naar mensenhandel. Voorbeelden zijn IDHEM voor MOE-landers of de Kono Progressive Union voor slachtoffers uit Sierra Leone.

Schijnhuwelijken

Er is een duidelijke relatie tussen schijnhuwelijken en mensensmokkel. We weten inmiddels dat tijdens een landelijke actie onlangs 5 personen in het kader van mensensmokkel, oplichting en fraude zijn opgepakt. Daarmee werd de problematiek weer eens zichtbaar. Ook hier geldt dat het wel eens pas het topje van de ijsberg zou kunnen zijn.

- Het college wordt verzocht de omvang van de schijnhuwelijkenproblematiek in Den Haag, mede in relatie tot dwang, mensensmokkel en mensenhandel te onderzoeken en de raad over de uitkomsten te informeren. Dit punt sluit aan op actiepunten 6 van de gemeente in de kadernota prostitutiebeleid 2015-2018 van het Haags college.

7.5 Vertrouwen

Uit de beantwoording van schriftelijke vragen van ChristenUnie/SGP blijkt dat in afgelopen 5 jaar 130 vrouwen hebben verklaard, gedwongen in de raamprostitutie te hebben gewerkt.³⁴ Hiervan heeft er echter maar 1 aangifte gedaan. Dit zegt iets over de aangiftebereidheid van deze kwetsbare vrouwen. Drempels om aangifte te doen worden weggenomen, daarom maakt het college, in gesprek met hulporganisaties, een aanpak die de vrees voor bedreiging en intimidatie marginaliseert. Redenen om geen aangifte te doen beperken zich niet tot bedreiging, mishandeling en/of intimidatie, maar ook door

³² Prostitutie in Nederland na opheffing van het bordeelverbod, Daalder, 2007. p25.

³³ Kwetsbaar Beroep; Van Wijk, Nieuwenhuis, et al., 2010. p15.

³⁴ Zie bijlage 2.

bijvoorbeeld een relatief lage strafmaat. Ex-pooiers kunnen eenmaal terug in de maatschappij opnieuw een dreiging vormen voor de (ex-)prostituee.

- Daarom onderzoekt het college of, op grond van de openbare orde, een gebiedsverbod voor veroordeelde mensenhandelaars/pooiers tot de mogelijkheden behoort.
- Tevens wordt er een onafhankelijke vertrouwenspersoon ingesteld, bij wie ook een eerste aangifte kan worden gedaan. Zo wordt de kans op een situatie die vertrouwen uitstraalt, vergroot.

7.6 Verborgen groepen

In Den Haag werken niet uitsluitend vrouwen in de raamprostitutie, maar ook transgenders. Daarnaast is er ook een groep mannen die zich prostitueert, maar dat gebeurt echter relatief weinig (tot niet) achter de ramen. Deze groepen moeten nog beter in beeld komen.

- Het college stelt daarom in overleg met hulporganisaties een 'agenda verborgen groepen' op, waarin aandacht is voor transgenders. Ook mannen worden onderdeel van die agenda. Over hun situatie is relatief weinig bekend en daarmee is niet bekend hoe er op deze groep wat betreft hulpverlening ingespeeld moet worden.

Bijlagen

Bijlage A: Opinie-artikel in Algemeen Dagblad/Haagse Courant op 6 juni 2015

Raamprostitutie is Den Haag onwaardig

Dat een schone en goed functionerende raamprostitutiebranche een illusie is, bleek deze week weer. De gemeente Den Haag moet haar beleid flink aanscherpen, betoogt raadslid Pieter Grinwis (ChristenUnie/SGP).

Afgelopen dinsdag werden drie Hongaarse mannen gearresteerd voor het uitbuiten van enkele vrouwen in de Haagse prostitutiestraten Geleenstraat en Doubletstraat. Het schokkende verhaal van één van deze vrouwen is dat zij zeker drie jaar is uitgebuit door deze mannen: per dag diende zij 600-700 euro af te dragen. Drie jaar lang heeft ze onder dwang achter de ramen gezeten; zonder dat er blijkbaar iemand was die bedacht dat zij daar niet vrijwillig zat. Hulpverleners, maar kennelijk ook het controleteam van de gemeente hebben haar en de andere vrouwen niet opgemerkt. Dat het in deze veel gecontroleerde branche mogelijk is om zolang onder dwang te werken, is afschuwelijk! En deze arrestatie is nog maar het topje van de ijsberg. Er zijn aanwijzingen genoeg dat een meerderheid van de vrouwelijke prostituees te maken heeft met een vorm van dwang. Vijftig procent is een conservatieve schatting. Stel dat je een school zou hebben waar vijftig procent van de kinderen mishandeld zou worden. Precies, dan zouden we die school gelijk sluiten.

Nachtmerrie

Ruim veertien jaar na de legalisering van de prostitutie in Nederland is het wel duidelijk. De Paarse droom van gezellige roze romantiek met dames van plezier die vrijwillig hun diensten leveren, is in werkelijkheid maar al te vaak een nachtmerrie van uitbuiting en verkrachtingen. De arrestaties van afgelopen week zijn het zoveelste bewijs dat de legale prostitutie is verweven met criminaliteit, onveiligheid en onvrijwilligheid.

Natuurlijk hebben we het bij prostitutie bij uitstek ook over een moreel vraagstuk, waarbij het gaat over de vraag of prostitutie een legitieme transactie is: geld in ruil voor een lichaam. Hoe de ChristenUnie/SGP daarover denkt is geen geheim en u denkt daar mogelijk heel anders over. Maar laten we met elkaar in ieder geval het beleid zo aanscherpen dat mensenhandel en uitbuiting in de prostitutie effectiever worden aangepakt. En laten we met elkaar de conclusie trekken dat raamprostitutie mensonterend is en niet in de Stad van Vrede en Recht thuis hoort. En net als Rotterdam decennia terug al heeft gedaan, de raamprostitutie uit Den Haag verdrijven. Natuurlijk gefaseerd en met goede begeleiding van de prostituees, zodat zo min mogelijk vrouwen in de illegaliteit verdwijnen.

Er zijn meer redenen om de Haagse prostitutiestraten te sluiten. Deze straten liggen midden in een woonwijk en hebben grote negatieve impact op de buurt. Daarom pleit de ChristenUnie/SGP er bijvoorbeeld samen met de bewoners van het Oude Centrum voor om de Doubletstraat van een grimmige prostitutiestraat een gezellige woonstraat te maken.

Registratieplicht

Voordat het zover is, zijn er al tal van verbeteringen door te voeren. Dat na aandringen van Groep de Mos, CDA en ChristenUnie/SGP de minimumleeftijd van prostituees naar 21 jaar wordt verhoogd door het stadsbestuur is een stap in de goede richting. En dat er uitstapprogramma's voor prostituees beschikbaar zijn, is ook winst. Verder kan een registratieplicht voor prostituees worden ingevoerd, waardoor eerder signalen van mensenhandel en uitbuiting kunnen worden opgemerkt. En Den Haag moet strenger voor exploitanten en eigenaars van prostitutiepanden worden. Prostitutiepanden moeten bij signalering van mensenhandel en uitbuiting direct gesloten worden, het one-strike-you're-out-systeem. En naar een nieuwe vergunning kunnen deze exploitanten in de toekomst fluiten als het aan mijn fractie ligt. Allemaal kleine stapjes waarmee we onrecht, onvrijheid en criminaliteit bestrijden en Den Haag haar wapenspreuk 'Vrede en Recht' waarmaakt.

Gemeente Den Haag

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE VRAGEN van het raadslid de heer Grinwis

sv 2015.275
RIS 283004
Regnr. BSD/2015.517

Den Haag, 30 juni 2015

Inzake: Prostitutie

De gemeenteraad

Het raadslid de heer Grinwis heeft op 3 juni 2015 een brief met daarin 18 vragen aan de voorzitter van de gemeenteraad gericht.

Overeenkomstig artikel 30 van het reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad, beantwoordt het college deze vragen als volgt.

Op de website van Omroep West en in het Algemeen Dagblad van 3 juni 2015** is te lezen dat drie Hongaarse mannen zijn opgepakt vanwege het onder dwang laten werken van prostituees. De ChristenUnie/SGP-fractie maakt zich al lange tijd zorgen over de mate van dwang in de prostitutie en de relatie met mensenhandel en stelt daarom, conform artikel 30 van het reglement van orde, de volgende vragen:*

1. Kunt u aangeven hoeveel personen (mannen en vrouwen) de afgelopen vijf jaar zijn aangehouden, dan wel gearresteerd inzake mensenhandel in relatie tot prostitutie in Den Haag? Hoeveel slachtoffers waren gedwongen raamprostituees?

De afgelopen vijf jaar zijn in de gemeente Den Haag 45 verdachten aangehouden ter zake van mensenhandel in relatie tot seksuele uitbuiting. In dezelfde periode hebben 130 vrouwen verklaard gedwongen in de raamprostitutie in Den Haag te hebben gewerkt.

2. In de artikelen wordt geschreven dat de eerste signalen vorig jaar binnen kwamen door aangifte van één van de slachtoffers. Kunt u aangeven wat er met deze aangifte is gedaan? Is deze vrouw direct geholpen, of heeft zij het afgelopen jaar gedwongen in de vergunde prostitutie doorgewerkt?

De aangifte is opgenomen door het opsporingsteam van Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie, Mensenhandel en Migratiecriminaliteit (AVIM) en vervolgens in behandeling genomen door de Koninklijke Marechaussee.

De aangifte is mede aanleiding geweest voor het strafrechtelijk onderzoek dat onlangs heeft geleid tot de aanhouding van drie verdachten in Hongarije en bestuursrechtelijk tot de sluiting van 2 prostitutiepanden, waarbij in één van de gevallen ook de vergunningen zijn ingetrokken van alle drie de seksinrichtingen van de betreffende exploitanten.

Het slachtoffer heeft, nadat zij aangifte heeft gedaan, niet meer gewerkt in de vergunde prostitutiebranche in Den Haag. Zij is teruggegaan naar Hongarije, met ondersteuning van het IOM (Internationale Organisatie voor Migratie).

3. Kunt u aangeven waarom deze zaak zolang heeft geduurd? Waarom is niet besloten na de aangifte meteen ten minste het raam van de vrouw te sluiten en de pandeigenaar/verhuurder/exploitant op te pakken?

Het is juridisch niet mogelijk om een pand bestuurlijk te sluiten op grond van één enkele aangifte, omdat daarmee onvoldoende aannemelijk is dat daadwerkelijk sprake is van mensenhandel. De controle van het waarheidsgehalte van de aangifte is van essentieel belang.

Het strafrechtelijk onderzoek is in augustus 2014 gestart naar aanleiding van de aangifte van één van de slachtoffers. Een onderzoek naar mensenhandel is zeer complex en vergt inzet van speciale opsporingsbevoegdheden.

4. De slachtoffers van de arrestanten van gisteren gaven aan niet alleen in de Geleenstraat, maar ook in de Doubletstraat gedwongen te hebben gewerkt. Kunt u aangeven hoe het kan, gelet op de vele handhaving en controle in de Doubletstraat, dat deze signalen niet eerder zijn waargenomen? Wat zegt dit over het huidige handhavings- en controlebeleid? Waarom zijn er niet ook in de Doubletstraat panden gesloten?

Eén slachtoffer heeft in een pand in de Doubletstraat gewerkt. De toezichthouders hebben bij het slachtoffer signalen van mensenhandel geconstateerd en hebben een negatief werkadvies gegeven, zodat zij niet meer kon werken in de vergunde branche in Den Haag. De signalen hebben echter niet direct tot sluiting van het pand op de Doubletstraat geleid, omdat het op dat moment nog niet vaststond dat de prostituee daadwerkelijk een slachtoffer van mensenhandel was. Die informatie kwam pas naar voren uit het strafrechtelijk onderzoek. Het toezicht kon dus niet gelijk tot maatregelen jegens de faciliteerders leiden, maar het heeft wel verdere seksuele uitbuiting van het slachtoffer voorkomen. Inmiddels is de vergunning van de betreffende seksinrichting in de Doubletstraat ingetrokken.

5. Zijn er tijdens de controles door hulpinstanties in de afgelopen drie jaar geen sporen van dwang aangetroffen? Hoe gaat u ervoor zorgen dat signalen van dwang eerder opgevangen gaan worden? Welke groepen worden er op dit moment in de prostitutiebranche gecontroleerd, behalve de prostituee zelf?

Hulpinstanties benaderen sekswerkers actief tijdens veldwerk. Sekswerkers kunnen ook zelf deze instanties benaderen voor diverse vormen van hulp. De hulpverlening heeft doorgaans een vrijblijvend karakter. Hiermee is de kans dat slachtoffers worden bereikt het grootst. Eenmaal in gesprek met een sekswerker onderzoekt de hulpverlening altijd of er sprake is van mensenhandel of andere vormen van uitbuiting. Hulpinstanties hebben echter een vertrouwensrelatie met een slachtoffer.

Het toezicht op de prostitutiebranche is in 2014 geïntensiveerd door detachering van gecertificeerde rechercheurs van de politie naar het Haags Economisch Interventieteam (HEIT). Zij zijn getraind in het herkennen van uitbuiting/mensenhandel. Exploitanten hebben de mogelijkheid om (nieuwe) sekswerkers aan te melden voor een intakegesprek. Bij signalen van mensenhandel/ uitbuiting wordt een negatief werkadvies gegeven. Als exploitanten een prostituee niet aanmelden, kan dit vergaande consequenties hebben als blijkt dat er sprake is van mensenhandel.

Dit is ook gebleken uit de forse maatregelen naar aanleiding van het Hongaarse mensenhandelonderzoek. Exploitanten raken zo steeds meer doordrongen van de noodzaak om een werkadvis te vragen.

Zowel exploitanten als beheerders worden intensief gecontroleerd. Den Haag kent een jaarlijkse vergunningplicht waarmee we jaarlijks controleren of gedragingen van exploitanten en/of beheerders aanleiding zijn om hen niet langer geschikt te achten voor de prostitutiebranche.

6. Kunt u ingaan op het hulpverleningsproces voor deze slachtoffers van mensenhandel c.q. gedwongen prostitutie?

In Den Haag zijn twee hulpverleningsorganisaties gevestigd die zich specifiek richten op slachtoffers van mensenhandel en gedwongen prostitutie: SHOP en Stichting de Haven. SHOP heeft geen religieuze achtergrond en Stichting de Haven is een Christelijke organisatie. De handhavende instanties verwijzen actief door naar SHOP en de Haven. Daarnaast doen de organisaties zelf veldwerk en benaderen ze actief sekswerkers die mogelijk slachtoffer zijn van uitbuiting. Ook kunnen slachtoffers zichzelf direct melden. De keuze van organisatie is afhankelijk van de hulpvraag en van de achtergrond en geloofsovertuiging van het slachtoffer. Zo kan altijd een hulptraject op maat worden aangeboden. Nadat het slachtoffer een passend traject heeft doorlopen om uit de uitbuitingssituatie te geraken, richt de hulpverlening zich op de re-integratie van het slachtoffer in de maatschappij.

De burgemeester stelt dat 'uitbuiten van mensen in deze stad niet getolereerd wordt'. De vrouwen moesten echter 600 à 700 euro per dag afstaan. Gelet op het gegeven dat een bezoek aan een prostituee in de Doubletstraat gemiddeld 25 euro kost en in de Geleenstraat 50 euro, betekent dit dat ze per dag 12-28 klanten ontvangen voor seksuele handelingen.

7. Bent u het met de ChristenUnie/SGP-fractie eens dat dit een extreme vorm van lichamelijke en financiële uitbuiting is?

Ja.

8. Kunt u aangeven hoeveel slachtoffers van uitbuiting in de prostitutie het afgelopen jaar aangifte hebben gedaan?

In 2014 werd in de gemeente Den Haag 24 keer aangifte gedaan van seksuele uitbuiting. Deze aangiftes kwamen alle vanuit de niet-vergunde prostitutiebranche. Vanuit de vergunde branche is alleen aangifte gedaan door het slachtoffer in het Hongaarse mensenhandelonderzoek.

9. De dreiging van hun pooiers e.d. om de families van prostituees iets aan te doen, is vaak een reden voor deze prostituees om niets te zeggen bij controles. Hoe gaan de controlerende instanties met deze vaak moeilijk te bewijzen of te ontdekken 'met-je-rug-tegen-de-muur-situatie' om? Hoe kijkt u hier tegenaan?

De toezichthouders zijn getraind in het ontdekken van signalen van uitbuiting/mensenhandel. Hierbij maken zij optimaal gebruik van hun bestuursrechtelijke bevoegdheden. In het uiterste geval, indien een sekswerker ondanks signalen van mensenhandel blijft ontkennen slachtoffer te zijn, kunnen de toezichthouders een negatief werkadvis afgeven. Indien een sekswerker alle signalen van mensenhandel weet te verbergen voor de toezichthouders, kan alleen met de inzet van strafrechtelijk opsporingsmethoden - zoals het afluisteren van telefoongesprekken - mensenhandel worden vastgesteld. Dit is ook gebeurd in het Hongaarse mensenhandelonderzoek.

10. Bent u met ons van mening dat bij aangetoonde misstanden ook eigenaren van deze panden verantwoordelijk gehouden moeten worden? Bent u bereid om in de APV vast te leggen dat alleen een pandeigenaar de exploitatie mag hanteren en derhalve altijd verantwoordelijk - en dus strafbaar - is voor wat er in zijn pand gebeurt?

De exploitant van een seksinrichting draagt de verantwoordelijkheid voor geconstateerde misstanden binnen zijn inrichting. Een pandeigenaar die geen enkele zeggenschap heeft over de seksinrichting, loopt het risico om huurpenningen mis te lopen wanneer het pand wordt gesloten of als de vergunning wordt ingetrokken. Er is geen grondslag om hem rechtstreeks verantwoordelijk te houden voor de misstanden die hem niet kunnen worden aangerekend. Alleen als een pandeigenaar (mede)verdachte is bij de geconstateerde misstanden, kan hij strafrechtelijk worden vervolgd.

11. Bent u bereid om - net als bij de massagesalons - een 'one-strike-you're-out-systeem' te hanteren en bij overtreding van wet of APV de panden definitief te sluiten en de exploitatievergunning in te trekken? Bent u daarnaast bereid de gedragseisen aan de exploitant, zoals verwoord in Artikel 3:5.5 van de APV, aan te scherpen en ervoor te zorgen dat een exploitant wiens vergunning eerder is ingetrokken bij voorkeur niet opnieuw een vergunning krijgt, en op zijn minst de periode van twee jaar significant uit te breiden?

Het definitief sluiten van een inrichting en het intrekken van de exploitatievergunning is een zeer ingrijpende maatregel. Uit vaste jurisprudentie volgt dat dergelijke vergaande maatregelen alleen zijn gerechtvaardigd indien de openbare orde in zeer ernstige mate is verstoord. Seksuele uitbuiting met medeweten van de beheerders en/of exploitanten levert een dergelijke zware verstoring van de openbare orde op. Bij een eerste overtreding van veel andere APV-voorschriften, bijvoorbeeld van de sluitingstijden of de aanwezigheidsplicht van de beheerder, is dit niet het geval. Het 'one-strike-you're-out-systeem' kan in de vergunde branche dan ook niet onverkort worden toegepast. Artikel 3:5 van de APV biedt voldoende grondslag om een exploitant, van wie de vergunning is ingetrokken, ook na 2 jaar nog te weren uit de branche, mits daar gegronde redenen voor zijn. Dat kan op grond van het vereiste dat een exploitant 'van goed levensgedrag' moet zijn.

Onlangs is er vanuit de gemeente Utrecht een werkbezoek, onder leiding van de gemeente Den Haag, geweest naar de Geleenstraat, als een 'best-practice voorbeeld' van raamprostitutie.

12. Bent u nog steeds van mening dat de Geleenstraat een goed voorbeeld is van raamprostitutie?

Het werkbezoek had niet tot doel om de Geleenstraat als best-practice voorbeeld te laten zien. Het bezoek had tot doel om de gemeente Utrecht inzicht te geven in de wijze waarop exploitanten het Haagse beleid, inclusief het toezicht door het HEIT, ervaren. Deze informatie gebruikt de gemeente Utrecht bij haar project om een nieuwe prostitutie-zone te creëren.

13. Is het herhaaldelijk constateren van de link tussen mensenhandel en prostitutie in de afgelopen jaren, getuige het aantal invallen, een reden voor u om een uitsterfbeleid van raamprostitutie te heroverwegen? Zo nee, waarom niet?

Een uitsterfbeleid en daarmee uiteindelijk de afwezigheid van een legale raamprostitutiebranche in Den Haag, lost de mensenhandelproblematiek niet op. Er zal altijd vraag blijven naar betaalde seks. In de vergunde branche is beter toezicht mogelijk. Een uitsterfbeleid zal leiden tot minder vergunde inrichtingen en daarmee tot een verschuiving van het aanbod naar de niet-vergunde prostitutiesector. Daar zijn de prostituees kwetsbaarder voor de risico's van geweld en uitbuiting. Wij houden daarom vast aan het huidige aantal vergunde seksinrichtingen. Met het verscherpte toezicht door het HEIT op de vergunde branche, zetten wij ons maximaal in om deze zo schoon mogelijk te houden.

14. Kan het invoeren van een registratieplicht voor prostituees, zoals deze in Utrecht bestaat, helpen om gedwongen prostitutie aan banden te leggen? Bent u bereid om een dergelijke registratieplicht in de Haagse APV op te nemen?

In Den Haag vinden wij de gecertificeerde rechercheurs die toezicht houden op de branche, beter geëquipeerd voor het ontdekken van signalen van mensenhandel/uitbuiting dan de GGD. Een intake bij deze toezichthouders met de mogelijkheid van een negatief werkadvies, is naar onze mening effectiever dan een registratieplicht bij de GGD.

15. Bent u bereid een taaleis in te stellen voor het verkrijgen van een positief werkadvies voor prostituees? Bent u tevens bereid te komen tot een grondige screening waarbij wordt bekeken of prostitutie niet onder dwang gaat plaatsvinden?

Uitgangspunt is dat elke sekswerker grondig wordt gescreend. Een exploitant die een sekswerker niet aanmeldt voor een gesprek met de toezichthouders, loopt het risico dat zijn seksinrichting gesloten wordt bij signalen van uitbuiting/mensenhandel. Tijdens het gesprek controleren de toezichthouders onder andere welke talen de sekswerker spreekt. Het niet spreken van een westerse taal, kan wijzen op mensenhandel, maar is naar onze mening geen doorslaggevend signaal voor een negatief werkadvies. Het leidt er wel toe dat toezichthouders extra alert zijn en aan de hand van speciale gesprekstechnieken door zullen vragen totdat zij zekerheid hebben of sprake is van slachtofferschap.

De VNG stelt binnenkort het gewijzigde prostitutiehoofdstuk van de model-APV ter beschikking, dat de gemeente Den Haag als uitgangspunt neemt voor wijziging van het prostitutiehoofdstuk in de Haagse APV. Eén van de door te voeren wijzigingen in de APV is de verplichting dat een exploitant een bedrijfsplan overlegt, waarin hij – onder andere – inzichtelijk maakt hoe hij misstanden buiten zijn bedrijf houdt en hoe hij de zelfredzaamheid van een sekswerker toetst. Het bedrijfsplan moet aangeven hoe de exploitant vaststelt dat een prostituee zelfredzaam is als zij geen westerse taal spreekt.

16. Voordat de vrouwen achter de ramen komen, vindt er vaak een heel voortraject plaats waarbij de vrouwen eerst 'getest' worden. Bent u hiermee bekend? Zo nee, bent u bereid hier onderzoek naar te laten doen?

Ja, hiermee zijn wij bekend vanuit verklaringen van slachtoffers. Het inwerken is een onderdeel van het slachtofferschap en vindt vaak plaats in het land van herkomst of in andere (Europese) landen. Het is vaak een onderdeel van de aangifte dat wordt meegenomen in het strafrechtelijk onderzoek.

17. Bent u bereid, mede gelet op de aangekondigde vernieuwde APV, ook prostituanten strafbaar te stellen voor het niet aangeven van sporen van dwang tijdens seksuele handelingen?

Het is strafrechtelijk moeilijk te bewijzen of iemand heeft nagelaten om sporen van dwang aan te geven. Daarom heeft de VNG in de model-APV gekozen voor het strafbaar stellen van de prostituant die gebruik maakt van de diensten van een sekswerker die werkt in een niet-vergunde inrichting of die anderszins illegaal werkt. Wij onderkennen dat prostituanten een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het tegengaan van misstanden in de prostitutiebranche. Deze bijdrage kan echter alleen op basis van vrijwilligheid worden geleverd. Inzet vanuit de gemeente en de hulpverlening is om prostituanten goed te informeren over de signalen van dwang en bij hen het belang te benadrukken om hiervan melding te doen.

18. Bent u bereid al deze vragen ruim voor het commissiedebat over dit onderwerp op 8 juli aanstaande te beantwoorden?

Ja.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

mw. A.W.H. Bertram

de locoburgemeester,

mw. I.K. van Engelshoven

*: <http://www.omroepwest.nl/nieuws/02-06-2015/mannen-aangehouden-voor-uitbuiten-prostituees-den-haag-panden-geleenstraat-dicht>

** : **Hongaren dwongen vrouwen met harde hand prostitutie in AD/Haagsche Courant, 3 jun 2015**
Genadeloos trio gearresteerd.

Drie mannen zijn gistermorgen in Hongarije aangehouden omdat ze in de Haagse rosse buurt vrouwen onder dwang zouden hebben laten werken. Ze kenden geen genade. Zeven dagen per week. Van 10.30 uur 's ochtends tot middernacht en in het weekend tot 01.00 uur. Wie niet wilde werken, kon een pak slaag krijgen. Het Openbaar Ministerie schetste gisteren een schrijnend beeld van de werkomstandigheden in de Haagse rosse buurt. Dat begon met de aangifte vorig jaar van een jonge vrouw die vertelde dat ze al 3 jaar door de Hongaarse mannen werd uitgebuit. Per dag moest ze minimaal 600 euro verdienen. Haalde ze dat niet, dan dreigden haar 'managers' haar in zee te gooien. Als ze ziek was, werd ze bedreigd, uitgescholden en geslagen. Van het geld zag ze nooit iets terug.

Samenwerking

Er was geen ontsnappen aan, zo ontdekte de politie bij verder onderzoek. De controle van de drie Hongaren was streng. Toch ontdekten de Nederlandse en Hongaarse politie- en justitiediensten in samenwerking meer slachtoffers die onder net zulke erbarmelijke omstandigheden moesten werken. Gistermorgen, toen de politie na de arrestatie van de drie Hongaren een inval deed in vier Haagse seksinrichtingen, werden twee nieuwe vermoedelijke slachtoffers gevonden. Zij zijn opgevangen door hulpverleners van Comensha. Het Hongaarse uitbuiters trio, een vader en een zoon van 52 en 37 jaar en een man van 28 jaar, liet zich lange tijd in de oude Hongaarse mijnwerkersstad Salgotarja verwennen van het geld dat de vrouwen voor hen verdienden. Het Openbaar Ministerie berekende dat de opbrengsten vele tienduizenden euro's tot meer dan honderdduizend euro moeten hebben bedragen. Dat gaven ze uit aan marihuana, cocaïne, parfum, sieraden, auto's, dure paarden en huizen.

Uitbuiting

Burgemeester Jozias van Aartsen liet gisteren per direct twee raamprostitutiepanden in de Geleenstraat sluiten. Het zijn de panden waar de laatste twee vermoedelijke slachtoffers zijn gevonden. De eigenaren zijn geen verdachte, maar het Openbaar Ministerie vermoedt dat hen wel degelijk de uitbuiting van de misleide vrouwen valt aan te rekenen. „We wachten we maar af, verder geef ik geen commentaar,” zei een van de betrokken ondernemers. Andere exploitanten zeggen niets van de misstanden te hebben gemerkt. Maar de eigenaar van de seksinrichting moet het volgens hen weten: „De papieren kunnen zogenaamd prima in orde zijn, maar als je een meisje hebt dat weinig contact zoekt met anderen, dat 's morgens achter het raam kruipt en er de rest van de dag niet meer vandaan komt, en bijvoorbeeld ook nog eens voortdurend na elke klant belt of appt, dan is er iets aan de hand.”